Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

12 ЯНВАРЬ 1983 й. ЧОРШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 9 (5000)

Газета—коллектив пропагандист ва коллектив агитаторгина эмас, айни замонда коллектив ташкилотчи ҳамдир.

В. И. Ленин

тонгги газеталарда

⊙ КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Ю. В. Андропов 11 январда Германия Социал-демократик партияси (ГФР) президиумининг аъзоси, ГСДПдан ГФР федерал канцлери лавозимига номзод Ганс-Йохен Фогелни қабул қилди. Г. Й. Фогель Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзининг таклифига биноан СССРда меҳмон бўлиб турибди.

Ҳозирги халқаро аҳволнинг баъзи актуал проблемалари юзасидан, шунингдек СССР билан ГФР ўртасидаги икки томонлама муносабатларнинг баъзи масалалари юзасидан батафсил фикрлашиб олинди. Суҳбат ошкора ва амалий руҳда бўлди.

⊙ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри, Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар мудофаа министрлари комитетининг навбатдаги мажлисида иштирок этмоқ учун 11 январь куни Москвадан Прагага жўнаб кетди. Ўртоқ Д. Ф. Устинов шу куниёқ Прагага етиб келди.

⊙ «Партия комиссиялари»— «Правда» газетасининг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

БИЗНИНГ ШАҲРИМИЗ— БИЗНИНГ ФАХРИМИЗ

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ЮНЕСКОНИНГ ПАРИЖДАГИ ШТАБ-КВАРТИРАСИ ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИНИ КЕНГ НИШОНЛАШ ҲАҚИДА ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛДИ. ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАНГАН ХАЛҚАРО ТАДБИРЛАР 1983 ЙИЛ 15—23 СЕНТЯБРЬ КУНЛАРИ ЎТКАЗИЛАДИ.

ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ ЎЗ ШОНЛИ ЮБИЛЕЙИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА.

ЮНЕСКО сингари ваколатли ва эътиборли халқаро ташкилотнинг шаҳримиз 2000 йиллигини халқаро миқёсда нишонлаш ҳақида қарор қабул қилганлиги пойтахтимиз ва бутун республикамизнинг ҳар бир меҳнатчиси, ҳар бир аҳли қалбида қонуний ифтихор туйғуларини уйғотади.

Тошкентликлар бу санани сабрсизлик билан кутмоқдалар. Фақат кутиш билан чекланмасдан, ўзларининг қаҳрамонона меҳнатлари, қадрдон пойтахтни янада гўзаллаштириш, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишида фаол иштироклари билан ҳар куни, ҳар соат меҳнаткаш шаҳарнинг, мамлакатимиз қардош халқларининг бузилмас дўстлиги пойдеворида барпо этилган мўъжиза, буюк ленинча интернационализм ғоялари зиёси остида гуллаб-яшнаётган боғ-шаҳарнинг шуҳратига шуҳрат қўшмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг қўшма тантанали мажлисида қилган докладида шундай деган эди: «Республикаларнинг манфаатлари тобора мустаҳкам уйғунлашиб бормоқда, ўзаро ёрдам, ўзаро алоқалар тобора самарали тус олиб, Совет Иттифоқидаги миллат ва элатларнинг бунёдкорлик куч-ғайратларини бир ўзанга йўналтирмоқда».

Қадрдон Тошкентимиз, унинг бугунги гўзал қиёфаси ана шу сўзларнинг ёрқин далилидир. Тошкент «Тинчлик шаҳри», «Дўстлик шаҳри», «Шарқ юлдузи» сингари номларга эга бўлганлигидан фахрланамиз. Бу сўзлар шаҳримиз моҳиятини жуда яхши очиб беради. Биз, Ўзбекистон пойтахти аҳолиси эса, уни оддийгина қилиб «Бизнинг Тошкентимиз» деб атаймиз. Бу сўзларда қадрдон шаҳримизга, унинг самимияти ва жасоратига, сахийлиги ва гўзаллигига бўлган чексиз муҳаббатимиз ўз ифодасини топган.

Албатта, у ҳамиша ҳам бугунгидек улуғвор ва замонавий, ўзининг улкан миқёсли қурилишлари билан лол этувчи бўлмаган. Аммо ҳамма вақт унинг аҳли ўзининг меҳнатсеварлиги ва меҳмондўстлиги, буюк истеъдод соҳиблари билан шуҳрат топган.

Биз, тошкентликлар, шаҳримизнинг 2000 йиллик тарихи билан фахрланишга ҳақлимиз. Унинг ана шу ёши ҳақида Тошкент — собиқ Шош территориясида топилган кўплаб археологик топилмалар гувоҳлик бериб турибди.

Ана шу номдаги шаҳар ҳақида ҳатто бу эрамизнинг 630 йилида бўлган хитой сайёҳи ва тадқиқотчиси Сюань Цзаннинг ёзувларида хабар берилади. У Шош аҳолиси ҳунармандчиликда ва ерни ишлашда ўша давр учун жуда юксак даражага эришганлиги ҳақида ёзади.

Шаҳримизнинг ҳозирги номи ҳам қадимги даврга бориб тақалади. Тошкент номи X —XI асрларда Маҳмуд Қошғарий ва Абу Райҳон Берунийларнинг асарларида тилга олинади.

Жуда қадим замонлардан буён Тошкент Осиёнинг ўзига хос «дарвозаси» бўлиб келган. Ҳиндистон, Хитой, Юнонистон, Афғонистон, Эрондан келадиган савдо йўллари у орқали ўтган.

Тошкент ўзининг 2000 йиллик тарихи мобайнида фақатгина гуллаб-яшнаш даврларини эмас, урушлар ва босқинлар, зилзилалар ва бошқа турли хил табиий офатларни бошидан кечирган. Аммо шаҳар аҳолиси босқинчилар қаршисида ҳам, табиий офат қаршисида ҳам ҳеч қачон бош эгмаган.

Ҳа, биз шаҳримизнинг ажойиб тарихи билан ҳақли суратда фахрлана оламиз. Аммо унинг бугунги куни қалбимизда янада кучлироқ ифтихор туйғуларини уйғотади. Шаҳримиз чиндан ҳам гўзал. Бир вақтлар шаҳар остоналари бўлган Шайхантоҳур, Кўкча ва Бешёғоч районларида бугунги кунда ажойиб меъморчилик ансамбллари қад кўтарди. СССР Халқлари дўстлиги майдони ва буюк Ленин номи билан аталадиган сарой, «Олмазор» массиви, институтлар ва театрларнинг янги корпуслари, юзлаб турар жой бинолари шулар жумласидандир. Шаҳримиз кейинги йилларда, 1966 йилги даҳшатли зилзиладан кейин уни тиклашда деярли бутун мамлакат иштирок этганлиги туфайли қанчалик кенгайиб, таниб бўлмас даражада ўзгариб кетганлиги ҳаммамизга маълум.

Республикамиз пойтахтининг 2000 йиллигига яна ўнлаб янги замонавий бинолар барпо этилади. Шаҳримиз янада гўзал, янада обод бўлади.

Барча тошкентликлар Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарида босилган «Тошкент қиёфаси» мақоласи бўйича қабул қилган қарорини катта қониқиш билан ўқиб чиққан бўлсалар керак. Газета муҳим, долзарб мавзуни кўтариб чиққан. Мақола кўпчиликнинг диққатини жалб этганлиги, у асосида шаҳарнинг 2000 йиллигига тайёргарлик, мавжуд нуқсонларни бартараф этиш билан боғлиқ бир қатор конкрет тадбирлар белгиланганлиги қувонарли ҳолдир.

Тошкент юбилейига тайёргарликдек муҳим ишга ҳар биримиз қандай ҳисса қўшмоқдамиз? Янги боғлар ва хиёбонлар, кўплаб ноёб бинолар, ўнлаб километр замонавий йўллар—буларнинг ҳаммаси шанбаликларда ва ҳашарларда аъло даражада меҳнат қилган минг-минглаб тошкентликларнинг бевосита иштирокида бунёд этилган.

Тошкентликлар ўзларининг ишлаб чиқариш ва ижодий ютуқлари билан ҳам фахрланадилар. Уларнинг пахтакорлар, чорвадорлар, ғаллакорлар, шоликорлар билан дўстона алоқалари, ҳар томонлама ёрдамлари анъанага айланиб қолган. Бугунги кунда қадимги Тошкентимиз шу қадар ёш, гўзал ва улуғвор қиёфа касб этганлиги учун ажойиб меҳнатчиларимизга чин қалбдан ташаккур изҳор этамиз.

Аммо келинг, бир ўйлаб кўрайлик: шаҳримиз шуҳратига шуҳрат қўшиш учун барча ишни қиляпмизми? Баъзида айрим «майда-чуйда» нарсаларни ёддан чиқармаяпмизми, нуқсонлар ёнидан бепарво ўтиб кетмаяпмизми? Шуни ҳам ўйлаб кўрайликки, қадрдон шаҳримизга алоқадор бўлган бирор нарсага эътиборсиз бўла туриб, ўзимизни тошкентлик деб аташга ҳаққимиз борми?

Эндиликда пойтахтимизнинг 2000 йиллиги байрамига тайёргарлик ҳал қилувчи босқичга кирмоқда. Юбилейгача ўнлаб объектлар қурилиб, фойдаланишга топширилиши керак. Булар маданият ва соғлиқни сақлаш муассасалари, спорт иншоотлари, турар жой массивларидир. Улар орасида рус ва ўзбек халқларининг дўстлигига улуғвор ёдгорлик бўлган «Дўстлик» кўпқаватли турар жой массиви ҳам бор. Уни москвалик ва тошкентлик қурувчилар биргаликда тиклашмоқда. Қадрдон пойтахтни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш бўйича ҳали кўп иш қилишимиз керак.

Шаҳримиз юбилейи муҳим сиёсий аҳамиятга ҳам эга. ЮНЕСКО қароридан сўнг юбилейга тайёргарлик ва уни байрам қилиш фақат шаҳримиз, республикамиз, мамлакатимизнинг ички иши бўлиб қолмасдан, халқаро миқёс касб этади.

Ўзбекистон пойтахти юбилейига жаҳон жамоатчилиги вакиллари меҳмон бўлиб келадилар. Улар орасида Тошкентни бутун Шарқда тинчлик, дўстлик ва тараққиёт машъали сифатида биладиган ривожланаётган мамлакатлар вакиллари ҳам бўлади. Биз бу юксак номни шараф билан оқлашимиз, тараққиётнинг социалистик йўли халқларга қандай улкан, мисли кўрилмаган афзалликлар беришини яна бир карра амалда кўрсатишимиз зарур.

Биз Тошкентнинг барча меҳнаткашларини зарбдор вахтага туриш, социалистик мажбуриятларни, мавжуд резервларни кўриб чиқиб, қадрдон шаҳримизнинг 2000 йиллигига байрамона меҳнат совғалари ҳозирлашга чақирамиз.

Яшаётган жойларимизда ҳам кўп нарса қилишимиз мумкин ва зарур.

Район Советларида, ЖЭКларда, уй-жой бошқармаларида, маҳалла комитетларида, корхона ва ташкилотларда, ўқув юртларида вақт ўтказмасдан жамоатчилик советлари ёки ташаббускор группалар тузишни таклиф этамиз. Улар ҳар бир коллективнинг, ҳар бир тошкентликнинг пойтахтимизни янада ободонлаштириш ишига аниқ ҳиссасини белгилаб бериши зарур. Бунда кўп нарса бизнинг актив ҳаётий позициямизга, нуқсонларга нисбатан қанчалик муросасиз эканлигимизга боғлиқ.

Масалан, шаҳарнинг марказий кўчаларида тартиб ўрнатилиб, кўп ҳолларда чеккадаги турар жой массивлари унутиб қолдирилаётганлиги билан қачонгача муроса қилиш мумкин? Йўлларда, йўлкалар чеккасида, болалар майдончаларининг яқинида ҳафталаб чиқиндилар уюлиб ётиши айниқса кишини ташвишга солади.

Тўғрисини айтганда, бизда чиқиндиларни тўла ва ўз вақтида олиб кетиш ҳамма жойда ҳам яхши йўлга қўйилган эмас. Бундай тасодифий уюмлар албатта, ўз-ўзидан пайдо бўлмайди. Кимдир чиқиндилар тўкиладиган жойгача ортиқча ўн метр юриб ўтишга эринади-ю, челагини йўлакнинг чеккасига ағдаради. Бошқа бир киши эса чиқинди ташийдиган машина сигналини эшитади-ю, чиқишга шошилмайди: кеч бўлса қоронғуликдан фойдаланиб олиб чиқаман ва ёқиб юбораман, деб ўйлайди.

Бундай кишиларни қатъий тартибга чақириб қўйиш керак. Аммо кўп ҳолларда биз шундай қиламизми? Кўникиб қолганмиз, муроса қиламиз....

Шунинг учун ҳам биз тошкентликларни қадрдон шаҳарни ободонлаштириш бўйича ишга актив қўшилишга ва унинг юбилейини янги меҳнат ютуқлари билан нишонлашга чақирибгина қолмасдан, санитария қоидаларининг бузилиши ҳоллари ёнидан беэътибор ўтмасликка, маданиятсизликнинг ҳар қандай кўринишига қарши жиддий кураш олиб боришга даъват этамиз.

Афсуски, маданиятсизлик, жамоат ўртасида ўзини тутабилмаслик ҳоллари ҳали учраб туради. Бу соҳада шаҳримиз маданий-оқартув муассасалари катта ишлар қилишлари мумкин.

Турли хил кечалар, айрим саналарга бағишланган тантаналар албатта, зарур ва фойдали тадбирлардир. Аммо улар ҳеч қачон одоб-ахлоқ маданияти ҳақида, Тошкентнинг тарихи ва бугунги куни тўғрисидаги қизиқарли лекциялар, самимий суҳбатлар, ҳаяжонли мунозараларнинг ўрнини боса олмайди.

Шаҳар юбилейи арафасида бундай ишлар уни ободонлаштириш билан бир қаторда муҳим аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам биз олимлар, маданият арбоблари, халқ маорифи ва олий мактаб ходимларини ташаббус кўрсатишга, маданият саройлари ва уйларида, клублар ва маҳаллаларда жамоатчилик асосида суҳбатлар ўтказишга чақирамиз. Бу тадбирлар Тошкентнинг 2000 йиллигига тайёргарлик плани бўйича ўтказилаётганлиги қайд этилган махсус лекторлар йўлланмаси ҳозирлаш ҳам мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Ҳеч шубҳасиз, каттадан кичиккача, пенсионердан пионергача ўйлаб кўриб, шаҳарнинг 2000 йиллиги байрамига тайёргарликда ўзининг қай йўсинда иштирок этишини таклиф этади, деган умиддамиз.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг қўшма тантанали мажлисида шундай деди: «Шарқ юлдузи — зилзиладан кейин қайта бунёд этилган Тошкент халқлар ленинча дўстлигининг ажойиб рамзи сифатида ёрқин порламоқда».

Шаҳримиз юлдузи жонажон мамлакатимизнинг тинч кенгликларида янада ёрқинроқ порлаши учун ғайратимизга ғайрат қўшайлик ва ўзимизга боғлиқ барча ишни амалга оширайлик!

А. ХАТАМОВ,
1919 йилдан КПСС аъзоси, Иттифоқ аҳамиятидаги шахсий пенсионер.

Е. ПЕРЛИН,
1924 йилдан КПСС аъзоси, ленинча чақириқ коммунисти.

Н. МАННОПОВ,
В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг слесарь-йиғувчиси, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

Э. ЮСУПОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, академик.

Р. ФАЙЗИЙ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

М. САМАДОВА,
115-мактаб ўқитувчиси, СССР Олий Совети депутати.

Д. АКРАМОВА,
ТошМИ студенти, Ленин стипендиати, ВЛКСМ XVIII съезди делегати, Тошкент шаҳар Совети депутати.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарига

Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар комитети, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакцияси коллективини, унинг штатсиз активларини, газетхонларни шаҳар оқшом газеталарининг 5 мингинчи сони чиқиши муносабати билан қизғин муборакбод этадилар ва табриклайдилар.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари матбуотнинг ленинча қатъий принципларига таяниб совет кишиларини коммунистик идеалларга чексиз садоқат руҳида тарбиялаш, Ўзбекистон пойтахти меҳнаткашларини хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этишда шаҳар партия ташкилотига ҳар томонлама ёрдам бермоқдалар.

Тошкентни қайта тиклаш улуғвор эпопеясининг дастлабки кунлариданоқ Тошкентнинг «Оқшом» газеталари кўлами жиҳатидан беқиёс бўлган бунёдкорлик ишларининг солномачилари сифатида майдонга чиқиб, меҳнати ва истеъдоди билан шаҳримизнинг қиёфасини ўзгартираётган, унинг экономикаси ва маданияти равнақига ҳисса қўшаётган кишилар ҳақида ҳикоя қилмоқда.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари КПСС XXVI съезди қарорларини кенг пропаганда қилмоқда ва унинг ҳаётга тадбиқ этилишига, ўн биринчи беш йиллик топшириқларининг муддатидан илгари бажарилиши юзасидан социалистик мусобақани авж олдиришга, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини оширишга ҳар жиҳатдан ёрдам бермоқда.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакциясининг журналистларига, барча ходимларига янги ижодий зафарлар тилайдилар ҳамда улар бундан буён ҳам ўзларининг бутун куч-ғайратларини, маҳоратларини коммунизм қурилиши буюк ишига, социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва маданий жиҳатдан гуллаб-яшнашига бағишлайдилар, деб ишонч билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

ГАЗЕТХОНЛАРИМИЗГА

Бугун Сиз, азиз дўстлар, газетамизни киоскадан сотиб олдингиз, ёки обуна бўйича уйингизга келтириб беришди. Албатта, унинг одатдагидек эмаслиги диққатингизни жалб этди. Ҳа, бу газетамизнинг 5 мингинчи сони. Ўша ёдимизда қолган 1966 йилнинг июль кунидан, шаҳар учун оғир дақиқаларда партия ва ҳукумат қарори билан Ўзбекистон пойтахтида «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари чоп этила бошлаганидан буён ана шунча маротаба газетамизни қўлга олдингиз.

Газетанинг илк кунларидан бошлаб кўплаб тошкентликлар бизнинг самимий ва талабчан дўстларимиз бўлиб қолишган. Уларнинг қўллаб-қувватлаши, маслаҳатлари ва эътиборлари туфайли газета шаҳарликлар билган бугунгидек қиёфа касб этди. «Оқшом» газеталари саҳифаларида газетхонлар редакцияга таклиф этган кўпгина рубрикаларни кўриш мумкин. Газетхонларимизнинг фаол иштирокида кўп бор махсус сонлар, саҳифалар, туркум материаллар ёритдик. Журналистлар бундан кейин ҳам ўзларининг жамоатчи мухбирлари билан алоқаларини янада мустаҳкамлашга аҳд қилганлар. «Оқшом»нинг доимий муаллифлари— В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи-слесари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Маннопов ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими А. Набихўжаев, инженер-автотранспортчи В. Титов ва шарқшунос Ш. Зуннун, педагоглар А. Русина ва Х. Мирзакаримов, олимлар Ҳ. Ҳабибуллаев ва М. Зокиров сингари кўплаб жамоатчи авторларимиз газета билан мустаҳкам алоқа ўрнатганлар. Чунки мамлакатимиздаги ҳар қандай матбуот органининг асосий кучи худди ана шундадир.

Янги меҳнат йили бошланди. Бу йил Ўзбекистон пойтахти учун ўзига хос йилдир — Тошкент ўзининг 2000 йиллигини нишонлайди. Тошкентликлар мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари қатори январнинг биринчи кунларидан бошлаб ғайрат-шижоат билан ишга киришдилар. Юксак социалистик мажбуриятлар олган саноат корхоналари, қурилишлар, транспорт меҳнатчилари йилнинг биринчи кунларидан бошлаб иложи борича кўпроқ иш қилишга интилмоқдалар. Бунинг учун ҳар бир иш дақиқасини қадрлаш, ишлаб чиқаришнинг янги резервларини қидириб топиш лозим. Коллективлар бугунги кунда айниқса, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлашга диққат-эътиборни қаратмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов партиямиз Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленумида сўзлаган нутқида таъкидлаганидек, «Партия, давлат ва меҳнат интизомини ҳар қандай бузиш ҳолларига қарши янада қатъият билан кураш бошлаш лозим».

КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитети Пленумлари қўйган вазифаларнинг тошкентликлар томонидан қандай бажарилаётганлиги газеталарда бундан кейин ҳам «КПСС XXVI съезди қарорлари —ҳаётга», «Беш йиллик муддатидан илгари», «Озиқ-овқат программаси— амалда», «Иш дақиқасининг қадри» рубрикалари остида мунтазам эълон қилиб борилади. Газеталар бу йил халқ хўжалиги ва социал-маданий қурилишнинг турли соҳаларида коммунистларнинг авангардлик роли ҳақида ҳикоя қилувчи материалларга кенг ўрин беради, ишлаб чиқариш илғорлари ва меҳнат коллективларининг ютуқлари билан мунтазам таништириб боради, қимматли ташаббусларни тарғиб қилади, катта шаҳримиз ҳаёти янгиликларини кенг ёритади.

Газетанинг танқидий материаллари, «Хатларга мутасадди раҳбарлар жавоби» хатлар саҳифаси, «Долзарб мавзу» рубрикаси остидаги публицистик мақолалар ва рейд материаллари матбуот сўзининг таъсир кучини оширишга хизмат қилади.

Албатта, бу йилнинг бош мавзуларидан бири Тошкентнинг 2000 йиллигига тайёргарлик бўлади. Бу воқеага очерклар ва репортажлар, ҳикоялар ва новеллалар, қўшиқ ва шеърлар бағишланади. Юбилей мавзуси газетамизнинг диққат марказида бўлиб, унга бағишланган материаллар «Тошкент таронаси» конкурсимиз рубрикаси остида берилади.

Аммо шаҳримиз ҳаёти шу қадар ранг-баранг, қизиқарли воқеаларга бойки, ҳар қандай ҳолда ҳам журналистларнинг ўзи уларни қамраб ололмайди, ҳамма жойда бўлишга улгурмайди. Ҳикоя қилиниши лозим бўлган ҳамма нарсаларни билишнинг имкони йўқ. Шунинг учун ҳам газетага Сиз, қадрли газетхонларимизнинг доимий ёрдамингиз зарур.

Агар сиз инженер, техник, ишчи ёки қурувчи бўлсангиз, газетамиз орқали цехингиз, бригадангиз, участкангизда ишлар қандай кетаётганлиги ҳақида хабар беринг, ўз ҳамкасбларингизнинг иши ҳақида, қийинчиликлар ва вужудга келган проблемалар ҳақида ҳикоя қилинг. Сизнинг жамоат ва депутатлик ишингиз ҳам қизиқарли. Агар сиз партия етакчиси, пропагандист, халқ назоратчиси бўлсангиз, ўз ташкилотингиз ҳаёти ҳақида бизга хабар қилинг, режалар ва ютуқларингизни ўртоқлашинг. Касаба союз активистлари ҳам ўз газеталари ҳақида унутмасликлари керак —уларнинг газетхонларга айтадиган гаплари бор албатта. Биз бугун пенсионерларга, катта ҳаёт тажрибасига эга бўлган кишиларга ҳам мурожаат қиламиз. Сиз газетага турли хил рейдлар ўтказишда, шаҳар хизматлари ишини текширишда ёрдам беришингиз мумкин.

Шу йилнинг кузида серқуёш Ўзбекистоннинг гўзал пойтахти ўзининг 2000 йиллик юбилейини нишонлайди. Ҳар бир тошкентлик ана шу юбилейга ҳозирликка ўз ҳиссасини қўшиши керак. Корхонангизда, микрорайонингизда, ўзингиз яшаётган ҳовлида бу санага тайёргарлик қандай кетяпти? Бу ҳақда бизга ёзиб юборинг.

Редакциямизга келинг, бизга ёзинг, барча муҳим ва қизиқарли нарсалар ҳақида хабар қилинг, мавзуларни айтинг, саволлар беринг —биргаликда анча кўп иш қилиш мумкин. Биз, журналистлар эса имкони борича, кучимиз ва истеъдодимизга яраша ҳар куни сизнинг шаҳримиз, республикамизда бўлиб ўтаётган энг сўнгги янгиликлардан хабардор бўлиб туришингизга кўмаклашамиз, ишлаб чиқариш ва турмушда вужудга келадиган саволларни ҳал қилишда сизга ёрдам берамиз.

Навбатдаги меҳнат кунини якунладингиз. У қандай воқеаларга бой бўлди, қандай муҳим ишни бажаришга улгурдингиз, қандай қийинчиликларга дуч келдингиз, эртага нималар қилмоқчисиз? Ўз кузатишларингиз, ўй-хаёлларингизни ўртоқлашинг. Буларнинг ҳаммаси тошкентликларга ўн биринчи беш йилликда партиямиз қўйган вазифаларни изчиллик билан ҳал этишда, қадрдон шаҳримизнинг ажойиб юбилейини муносиб кутиб олишда яқиндан ёрдам беради.

Янги мактубларингизни кутамиз, азиз дўстлар!

БУГУНГИ ТОШКЕНТ МАНЗАРАЛАРИ.

А. Жданов фотолари.

ИДЕОЛОГИЯ АКТИВИ МАКТАБИ

Кеча Фрунзе район партия комитетида Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети идеология активи мактабининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитети ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «Партия, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш тўғрисида»ги қарори тингловчиларнинг диққат марказида бўлди.

Муҳим партия ҳужжатларидан келиб чиқувчи талаблар асосида Фрунзе район партия ташкилотининг аҳолини ва биринчи навбатда ёшларни меҳнат билан тарбиялаш, меҳнат коллективларини намунали коллективларга айлантириш бўйича иш тажрибалари кўриб чиқилди. Фрунзе район партия комитетининг иккинчи серетари А. М. Сергеевнинг доклади ана шу мавзуга бағишланди.

Машғулотда аҳолининг меҳнат ва ижтимоий-сиёсий активлигини ошириш, интизом ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш бўйича катта ишларни олиб бораётган район координация советларининг раҳбарлари сўзга чиқдилар.

Машғулот давомида тингловчилар, район бўйлаб экскурсия қилдилар. Яшаш жойлари бўйича энг яхши микрорайонларнинг иш тажрибалари билан танишдилар.

Идеология активи мактаби ишида Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг секретари М. Ф. Солдатов иштирок этди

ТО
ГАЗЕТХОНЛАР БИЛАН МУЛОҚОТ

Газетада ёш оилалар ҳақидаги материаллар, турли баҳслар, ўсимлик ва ҳайвонот олами ҳақидаги материаллар кўпроқ бериб борилса, яхши бўларди.

М. МИРАҲМЕДОВА,
Тошкент шаҳри.

●

Тошкентнинг гўзал манзаралари акс эттирилган фотолавҳалар газетанинг бугунги чиройига чирой қўшади, деб ҳисоблайман.

У. ЮСУПОВ,
қурувчи-инженер,
Тошкент шаҳри.

●

Текинхўр, порахўр ва товламачиларнинг афт-ангорини фош этадиган фельетонлар бериб борилса.

Б. ОРИФХЎЖАЕВ,
Тошкент шаҳри.

●

Газетада ўз планларини кўзбўямачилик билан бажараётган баъзи ташкилотлар ҳақида, мансабпарастлар ҳақида танқидий материаллар берилишини, шунингдек кооператив уй қурилиши ҳақида тез-тез мақолалар бериб борилишини истаймиз.

А. ДАВЛАТОВ, О. МАМЕДОВА,
Қашқадарё область Нишон райони.

●

Аҳлоқий мавзуда берилаётган мақолаларни баҳс даражасига олиб чиқиш керак. Шунингдек, ахлоқий мавзуда ёзаётган авторлар доирасини кенгайтришни таклиф этамиз. Ахборотларнинг «Вечерняя Москва», «Вечерний Ленинград» газеталарига ўхшаб муайян жойда системали бериб борилишини истаймиз. Шунингдек, оила ҳар бир аъзосининг масъулияти, оила бюджетидан фойдаланиш, турмуш қуришдаги баъзи қийинчиликлар [айниқса ёш оилалар учун] ҳақида материаллар бериб борилса яхши бўларди.

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг назарий физика кафедраси.

●

Ютуқлар олдида эсанкираган баъзи раҳбарлар ва судда иши кўрилиб устидан ҳукм чиқарилган савдо ходимлари ҳақида материаллар берилишини хоҳлаймиз.

Ҳозирги рубрикаларнинг ҳаммаси яхши!

Т. СУННАТОВ,
Тошкент шаҳри.

●

«Справкалар бюроси»да баъзан кераксиз савол-жавоблар, такрорлар учрамаса.

К. ЮНУСХОНОВ,
Тошкент шаҳри.

●

Ҳозирги ёшлар маданияти ҳақида, улар юриш-туришидаги яхши ва ёмон томонлар ҳақида материаллар бериб борилса. Техникага оид янгиликлар ҳам кўпчиликни қизиқтиради.

Шунингдек, катталар билан ёшлар ўртасидаги муомала ҳақида ҳам материаллар ўқишни истаймиз. Газетада яхши материал чиқса, уни ўша куни киоскадан топиш қийин. Охирги тилагим— изоҳли расмлар, ўртоқлик ҳазиллари газета чиройини бундан ҳам очади.

М. РАЖАБОВ,
Тошкент шаҳри.

●

Хатлар саҳифасида ранг-баранг масалалар кўтарилмоқда. Ягона истагим — хатлар изидан текширишга келган баъзи кишиларнинг ишни юзаки текшириб кўзбўямачилик қилганлари кўпроқ фош этилса.

А. ҲАСАНОВ,
Тошкент шаҳри,
Октябрь райони.

●

Гўзал шаҳримизнинг ҳамон баъзи жойларида никоҳ тўйи олдидан «қалин пули» олинмоқда. Ахир, бу ғирт эскилик қолдиғи-ку. Уни батамом йўқотиш учун газета саҳифаларида жамоатчилик фикрини кескин уйғотиш керак деб ўйлайман.

Т. БЕКМУРОДОВ,
Тошкент шаҳри.

●

Билишимча, «Тошкент оқшоми» республикамизнинг барча шаҳар ва район марказларида харид қилинар экан. Унинг мен каби «ашаддий ишқибозлари» учун обуна ташкил қилиш масаласини ўйлаб кўриш вақти етмадимикин! «Тошкент оқшоми»га интизор газетхон:

М. МЕРГАНОВ,
Қўқон шаҳридаги кўприк қуриш бошқармасининг ишчиси.

●

Менимча, газетада танқидий материалларга келган жавобларда ташкилот раҳбари умумий сўзлар билан, қатъий чора кўрмасдан жавоб йўллаган бўлса буни эълон қилмаслик керак.

Газетада чет эл ахборотлари баъзан кечикиброқ чиқаяпти. Шунингдек, шаҳардаги янгиликлар мунтазам ёритилишини истайман.

Ш. АВАЗОВ,
нефть ва газ конлари геология-қидирув институтининг катта илмий ходими.

●

Меҳр-муҳаббатли оилалар, пирубадавлат ота-оналар ҳақидаги материаллар кўпроқ бўлишини, атроф-муҳит муҳофазаси ҳақида яна мақолалар берилишини истардим. Газетанинг офсет усулида босилаётгани кўпчиликка ёқаяпти.

М. УБАЙДУЛЛАЕВА,
Тошкент шаҳри.

●

Бугунги кунда транспортнинг аҳамияти жуда ошиб кетди. Шунинг учун транспортнинг барча турлари иши қандай бораётгани ҳақида тез-тез рейдлар уюштириб турилса.

М. АЛЛАМУРОДОВ,

МОСКВАЛИКЛАР ТАШАББУСИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАЙМИЗ

Резервлар—туганмас кондир

Куни кеча Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети «Партия, давлат ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш тўғрисида» қарор қабул қилди. Бу қарор бутун ишимиз сифатини яхшилаш, беш йилликнинг асосий резервларидан бири бўлган меҳнат интизомини мустаҳкамлашга чақиради. Москва шаҳри илғор меҳнат коллективларини янги ташаббуси айни муддао бўлди. Бу ҳаракатнинг моҳияти шундаки, ташаббусга қўшилган меҳнат коллективлари «Меҳнатга шон-шарафлар» шиори остидаги меҳнат беллашувида иштирок этишиб, меҳнатни ташкил этишни яхшилашлари, хўжасизликка, ишлаб чиқариш ва давлат интизомини бузиш ҳолларига қарши курашни кучайтиришга эришишлари ва бунинг асосида кўзлаган марраларни қўлга киритишлари мумкин.

Бизнинг трестимиз коллективи ҳам москваликларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, мана шу муҳим йўналишлар бўйича ишларни оқилона ташкил этишга ҳаракат қилмоқда. 1979 йилнинг апрель ойида ташкил этилган трестимиз қисқа муддатда оёққа турди. Ҳозирда шаҳардаги 153, 159-қурилиш трестлари 1 ва 2-уйсозлик комбинатлари билан бемалол рақобатлашмоқда. Лекин очиғини айтиш керак, ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини кўпгина кўрсаткичлар бўйича бажара олмадик. Албатта, бу ҳали ишимиздаги айрим камчиликлар ҳалақит бераётганлиги натижасидир. Шунингдек, айрим бошқармаларимиз коллективлари барча план-кўрсаткичларини бажара олмадилар. 49-қурилиш бошқармаси, Тошкент —механизациялашган кўчма колоннаси коллективлари планни адо этсаларда, 50-қурилиш бошқармаси, кичик механизация участкаси, технология ишлаб чиқариш комплектацияси бошқармаси каби коллективлар трест кўрсаткичларини пасайишига йўл қўйдилар. Албатта қолоқликларнинг сабаблари фақат ўз вақтида қурилиш материалларини етказиб бериш билан боғлиқ эмас, менимча энг муҳими топширилган ишга масъулиятнинг сустлигидадир. Ишга кечикиб келиш ҳоллари, прогуллар, ишга ичиб келишлар буларнинг ҳаммаси ишга салбий таъсир қилади. Пировардида сўзсиз минутлар соатга, соатлар кунга айланиб, қимматли иш куни йўқолади.

Трестимизда Т. Самиғов, Исоқов (49-қурилиш бошқармаси) Ю. Дебердиев, Н. Врубель (65-қурилиш бошқармаси), А. Кулагин (Тошкент механизациялашган кўчма колоннаси), И. Қувонов, И. Долидудко (52-қурилиш бошқармаси) лар бошлиқ илғор коллективлар борки, улардан меҳнатни ташкил этишни ҳар қанча ўрганса арзийди. Трест партия комитети ана шу илғор тажрибаларни оммалаштириш бўйича ҳам сезиларли ишларни амалга оширмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида қурувчиларнинг ҳам номига кўпгина гаплар айтилди. Пленум қарорлари билан танишиб чиқар эканмиз, иш жойларида мавжуд камчиликларни ўрганишга, уларга барҳам беришга, ишни тубдан оқилона ташкил этишга, хўжасизликка қарши курашишга, материалларни тежаб-тергашга бел боғладик. Бўлиб ўтган йиғилишларда муқобил планлар қабул қилинди. Уларда ишчи ва хизматчиларнинг айтган барча талаб ва истаклари, қимматли фикрлари инобатга олинди.

Москваликларнинг ташаббусига қўшилар эканмиз, трестимизнинг мавжуд бригадаларида ҳар бир қурувчининг топширилган ишга шахсий муносабатини назорат этиш, дангаса ва бюрократларга қарши курашни кучайтириш, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини кучайтириш бўйича аниқ тадбирлар планини белгилаб олдик.

Трестимиз меҳнаткашлари партия қарорларидан илҳомланган ҳолда учинчи йил топшириқларини муваффақиятли адо этиш учун ҳар бир иш жойида ички резервларни қидириб топиб, уларни муваффақиятли ишга солмоқдалар. Маълумки, резервлар— туганмас кондир. Бунинг учун фақат изланиш керак, ташаббус керак. Бизда бундай изланувчан, ташаббускор кишилар жуда кўп. Ҳеч шубҳа йўққи, бутун куч ва имкониятларимиз партия қарорларини бажаришга қаратилади.

Б. АКИШИН,
Тошкент шаҳар қурилиш Бош бошқармаси 12-қурилиш тресги партия комитети секретари.

Ишчи номи мағрур жаранглар

Сиз кўриб турган чапдаги суратдаги Мамлакат Шокаримова «Учқун» тўқимачилик галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасининг пешқадам ишчи ёшларидан ҳисобланади. У бу ерда калава ўровчилик касбини маҳорат билан бажармоқда. М. Шокаримова ойлик иш нормасини 130 процентдан адо этиш билан социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқда.

Юқоридаги суратда эса сиз бадиий буюмлар фабрикасининг пешқадам ишчиси Фазилат Юнусхўжаевани кўриб турибсиз. У смена топшириқларини мунтазам ошириб адо этиш билан бошқаларга ўрнак бўлмоқда.

М. Нуриддинов ва Х. Мирзакаримов фотолари.

Беш йиллик вахтасида

Чеварлар ғайрати

Баланд, муҳташам бинога кирар экансиз сизни аввало тикув машиналарининг бир маромдаги шовқини қаршилайди. Ҳар бир замонавий тикув машинаси олдида эса бир-биридан чаққон, ўз ишининг устаси, бирлашма юлдузлари — чевар қизларга кўзингиз тушади.

Энг аввал шеригимиз — бирлашма комсомол комитетининг сектор мудири Машҳура Ҳафизова билан тайёр маҳсулотларни кўздан кечирдик. Мана, ҳозиргина чевар қизлар қўлидан чиққан эркаклар костюми. Бичими замонавий, оддий ва чиройли, айни пайтда — енгли....

Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган бу корхона Ленин орденли Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасидир. Бирлашманинг 13 та йирик цехида 21 та комсомол-ёшлар бригадаси ташкил этилган бўлиб, бу бригадаларда қарийб икки минг ишчи ёшлар меҳнат қилмоқда.

— Оловқалб ёшларимиз ҳар куни меҳнатда юқори унумдорликка эришмоқдалар. — Аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш ёшларимизнинг асосий мақсадидир, — дейди биз билан суҳбатда М. Ҳафизова.

Пешқадамлар рўйхатидан тушмай келаётган ва беш йилликнинг план-топшириқларини муваффақият билан уддалаётган тажриба цехи иши билан ҳам яқиндан танишдик.

— Цехимизнинг илғор комсомол ёшлар бригадасини, —дейди цех катта мастери Татьяна Новикова, — ВЛКСМ XIX съезди делегати, коммунистик меҳнат зарбдори Олия Хўжаева бошқармоқда. — Цех коллективи ўтган йили ишлаб чиқариш планини 26 ноябрдаёқ муваффақиятли бажарганди. Пландаң ташқари 320 та костюм тикиб топширилди. Комсомол-ёшлар ўзларининг социалистик мажбуриятларини қайта кўриб чиқиб мажбуриятга қўшимча 100 дона аъло сифатли эркаклар костюми тайёрладилар.

Делегат бошқараётган бригаданинг ёрқин юлдузларидан бири— цех чевари, моҳир тикувчи-мотористка Матлуба Носирова эса ўз касбидан хурсанд. Мана, 5 йилдирки, у шу даргоҳда тер тўкади. Ишга келган биринчи кунни, дастлабки қийинчиликларни завқ билан эслайди у.

— Ўша қийинчиликларни енгишда, чеварликнинг сир-асрорларини қунт билан ўрганишда устозларим Тамара Попова ва Валентина Бахшиянцлардан бир умр миннатдорман, — дейди чевар қиз.

Шу долзарб кунларда эса М. Носирова смена топшириғини 120-125 процентдан адо этмоқда.

Ғайрат-шижоат барқ урган ёш чеварларнинг айни пайтда кўтараётган ташаббуслари ҳам оз эмас. Барча цех, смена, бригадаларда, ишчилар ўртасида «Қолоқларсиз ишлайлик!», «Ягона оилада», «КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга!» каби жанговар шиорлар руҳи ҳукмрон. Бу эса ўзаро социалистик мусобақада қўл келмоқда ва катта натижалар бермоқда.

Маҳсулотлар сифати, кўплаб янги моделлар яратиш чеварлар эътиборидаги муҳим вазифалардан саналади. Буюк мамлакатимизнинг шонли юбилейи йилида бу ерда ўнлаб янги моделдаги замонавий кийимларнинг муваффақият билан ишлаб чиқаришга жорий қилиниши фикримизнинг далилидир.

Бирлашма комсомоллари корхонанинг тажрибали ишчилари сингари КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини изчиллик билан амалга ошира бориб, ўн биринчи беш йилликнинг план-топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақа байроғини тобора баланд кўтаришмоқда. Бу ерда москваликлар ташаббуси кенг қулоч ёймоқда. Юзлаб комсомол ёшлар йилнинг февраль ойи ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар. Бу чеварларнинг бутун куч-ғайрати пойтахтимиз Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейини беш йилликнинг 3—4 йиллик планларини бажариш билан кутиб олишга сафарбар этилган.

Б. БАКИРОВ.

Шу кунларда пойтахтимиздаги химия-фармацевтика заводининг кўп сонли коллективи «Меҳнатга шон-шарафлар!» шиори остида социалистик мусобақани авж олдириб, москваликларнинг хайрли ташаббусини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда. Бу ерда кўплаб миқдорда сифатли дори-дармонлар ишлаб чиқарилади.

СУРАТДА: тайёр маҳсулотларни текшириш лабораторияси ходимлари (чапдан-ўнгга) Р. Исломова ва Н. Куницыналар дори сифатини кўздан кечиришмоқда.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МЕҲНАТДАГИ МУВАФФАҚИЯТЛАР

СОФИЯ. Болгариядаги энг катта «Варна» иссиқлик электр станциясининг коллективи ўтган йилни меҳнатда муваффақиятлар билан тугатди. Меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, фан-техника тараққиёти ютуқларидан фойдаланиш туфайли Варна энергетиклари йилнинг план топшириқларини 10 процент ошириб бажардилар. Мамлакатнинг энергетика тармоқлари 7,3 миллиард киловатт-соатдан кўп электр энергияси олди. Ёқилғи ҳам анчагина тежалди. Бултур бу ерда 12 минг тоннадан кўп кўмир ва 1100 тонна қора мой тежалди.

БУЮРТМАГА БИНОАН

ПРАГА. Чехословакиядаги «Шкода» бирлашмаси Совет Иттифоқининг буюртмаларига биноан бу йил 80 та магистрал электровоз тайёрлаб беради. Совет Иттифоқидаги буюртмачиларнинг истакларини назарда тутиб, корхона конструкторлари ишлаб чиққан «ЧС—7» электровози бирлашма экспорт программасининг янгилиги бўлиб қолади. Бу локомотивнинг электр мотори, тормоз системаси, бошқа узеллари кўпдан-кўп баланд ва паст жойлари бўлган Урал, Сибирь магистралларида, бошқа линияларда ишлатишни мўлжаллаб яратилган. «ЧС—7» шу қувватда бундан аввал чиқарилган локомотивларга нисбатан тежамлироқ эканлиги билан ҳам фарқ қилади.

ГЕОТЕРМАЛ ЭЛЕКТР СТАНЦИЯСИ

БУХАРЕСТ. Орадия шаҳрида Румыниянинг маҳаллий иссиқ булоқлар иссиғидан фойдаланувчи биринчи электр станцияси ишга туширилди. 500 киловатт қувватли янги станцияда ҳосил қилинаётган электр энергия одатдаги иссиқлик электр станцияларига нисбатан 2 баравар арзонга тушмоқда. Станциянинг ишга туширилиши мамлакатдаги кўпдан-кўп геотермал манбалардан фойдаланишда босилган биринчи қадамдир.

Яқин йиллар ичида янада катта геотермал электр станция тармоқларини вужудга келтириш мўлжалланмоқда. Уларнинг жами қуввати 2.460 меговаттга боради. Геометрал сувдан фойдаланиш мамлакат энергетикасини ривожлантириш борасидаги давлат программасининг бир қисмидир.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

РАБОТ. Ўтган йили Марокашда энг зарур моллар кўпчилигининг нархи тобора ошди. Шаҳар ва қишлоқларда меҳнаткашлар оммаси сотиб ололмаётган молларнинг тури кундан-кунга кўпайди.

«Ал баён» газетасининг хабар беришича, халқнинг ҳаётий манфаатлари ва ҳуқуқлари учун қаттиқ курашаётган тараққиёт ва социализм партияси ҳукуматга мурожаат қилиб, нархларни барқарор қилиш чайқовчиликни тугатиш ва мамлакатда кучайиб бораётган социал иқтисодий танглик шароитида Марокаш аҳолисининг харид қилиш қобилиятини сақлаб қолиш учун ҳукуматни дарҳол аралашишга яна даъват этди.

Тараққиёт ва социализм партиясининг бош секретари вакиллар палатаси (парламент)нинг депутати Али Ята шу мақсадда ҳукуматни нархларни ўзгартирмасликка ва қимматчиликни ҳисобга олиб меҳнаткашларнинг иш ҳақини қайта кўриб чиқишга чақирувчи резолюция лойиҳасини овозга қўйиш учун тақдим этди.

* * *

ДАККА. Бангладешнинг миллий саноати биринчи марта қоқшалга қарши эмлаш учун препарат ишлаб чиқаришга киришди. Бу препарат соғлиқни сақлаш институтининг олимлари томонидан яратилди. Унинг кенг қўлланилиши мамлакатнинг қишлоқ районларига тарқалган шу хатарли юқумли касалликка қарши самарали кураш имкониятини беради.

* * *

ҚОБУЛ. Афғонистон пойтахтида янги поликлиника очилди. Замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган бу поликлиника айни бир вақтда 500 беморни қабул қилишга мўлжалланган.

* * *

ХАРТУМ. Суданда ёнилғининг ҳамма турлари нархи анча оширилганлиги эълон қилинди. Бензин, керосин, қора мой нархи 75 процент ошди. Шундай қилиб, салкам икки йил ичида нефть маҳсулотлари нархи қарийб уч баравар қимматлашди.

* * *

АНҚАРА. Туркияда турмуш кечиришнинг тобора оғирлашаётганлиги ҳатто тўйларга ҳам салбий таъсир қилди. Мамлакатнинг энг катта шаҳарларидан бири Самсун муниципалитети берган маълумотларга кўра, кейинги вақтларда никоҳ 75 процент камайган. Аҳолиси қарийб 200 минг кишидан иборат шу Самсун шаҳрида ўтган йили атиги 192 та никоҳ қайд этилган. ЗАГС идоралари иш йўқлигидан энди ҳафтада икки кун ишлайди.

Матбуотнинг хабарларига кўра, кенг истеъмол моллари нархи тахминан 25 процент ошган. Энг оддий ҳисоб-китобларга қараганда, келин ва куёвнинг никоҳ кийимлари учун камида ўртача даромадли ишчининг ярим йиллик иш ҳақи талаб қилинади.

Сезиларли тежамкорлик

БЕРЛИН. Дрезден уйсозлик комбинати билан Реблингендаги (Галле округи) корамтир кўмир заводи рационализаторлари ва ихтирочиларини бирлаштирган новаторлар коллективи бетон тайёрлашда цементни анча тежаш ва айни вақтда унинг сифатини яхшилашга муваффақ бўлди.

Улар «Ромозид» деган ўзига хос суюлтирувчи моддани ишлаб чиқдилар. Бу модда турли қўшимча моддалар аралаштирилган минерал мум асосида яратилди. Суюқ бетон билан қориштирилган мум уни янада оқувчан, пластик қилади, панеллар ва қурилиш конструкцияларининг пишиқлигини анча оширади. Бу янгилик ишлаб чиқариш технологиясига қараб цемент сарфини 8—10 процент камайтиришга имкон берди. «Ромозид» республика қурилиш конструкциялари заводлари ҳамда уйсозлик комбинатларида кенг кўламда жорий этилиб бормоқда.

Соғлиқни сақлаш ютуқлари

ГАВАНА. 1982 йил Кубада соғлиқни сақлаш ишлари катта муваффақиятга эришди. Мамлакат тарихида бола нобуд бўлиши энг паст даражада эканлиги — туғилган ҳар мингта чақалоққа 17,4 тадан тўғри келганлиги қайд этилди. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг статистика маълумотларига кўра бу рақам жаҳондаги энг тараққий топган давлатларнинг шундай кўрсаткичларига баравар кела олади.

Социалистик Кубанинг соғлиқни сақлаш соҳасида эришган катта ютуқларини бутун дунё эътироф этмоқда. Оролда ёш авлодга нисбатан алоҳида ғамхўрлик қилинмоқда. Республикада кўпдан-кўп туғуруқхоналар, болалар касалхоналари барпо этилган. Ҳар йили оммавий эмлаш кампаниялари ўтказиб турилади, ҳамма ерда болалар юқумли касалликларининг олди олинмоқда.

Атроф-муҳит булғанишининг қурбони

ТОКИО. Япониядаги Кавасаки шаҳрида яшайдиган аёл М. Ватанабэ ўзини ўзи ўлдирди. Бу аёлнинг ўлими тўғрисида полиция берган ахборотда у атроф муҳит булғанишининг навбатдаги қурбони бўлганлиги тўғрисида лом-мим дейилмаган.

Маҳаллий газеталарнинг хабар беришича, саноат корхоналарининг тутуни ҳавони булғаши натижасида М. Ватанабэ узоқ йиллар мобайнида астма касалига мубтало бўлган. Кейинги пайтларда у ҳаёт «тоқат қилиб бўлмайдиган даражага етди» деб тез-тез гапириб турарди, дейди унинг қариндошлари.

Япониядаги Кавасаки шаҳрининг номи саноат компаниялари табиатдаги экологик мувозанатни жиноий равишда бузаётганликларининг синоними бўлиб, 1970 йилдан бошлаб шаҳарда атроф муҳитнинг булғаниши натижасда соғлиғи ғоят ёмонлашган 5 минг нафардан кўп киши рўйхатга олинган. Шулардан 600 га яқин киши ўлган. Шу давр ичида 17 киши ўзини- ўзи ўлдирганлиги ана шу кишилар ҳаётининг нақадар оғирлигини билдиради.

Кавасаки аҳолисининг бир группаси ҳукумат капиталистик монополияларга қарши самарали чоралар кўришидан бутунлай умидини узиб, заҳарлаётган компанияларни судга берди. Шундай қилиб, судбозлик бир неча ойдан бери давом қилаётган бўлсада, унинг охири кўринмайди, чунки расмий маъмурлар монополияларнинг ноғорасига ўйнайди.

САВОДСИЗЛИККА ҚАРШИ КУРАШ

ВЬЕНТЬЯН. Лаосда саводсизликка қарши самарали кураш олиб борилмоқда. Бултур Хуапхан вилоятининг ўзидагина 15 мингдан кўп киши саводсизликни тугатиш курсларини битириб чиқди, деб хабар қилади КПЛ агентлиги.

Республика ташкил этилганидан кейин ўтган олти йил мобайнида ЛХДРда жами 600 мингдан кўп меҳнаткаш ўқиш ва ёзишни ўрганиб олди. Лаоснинг етти вилоятида саводсизлик тугатилди. Мамлакатда ялпи бошланғич таълим жорий этилди.

ЁРҚИН НАМУНА

ДЕҲЛИ. «Мен Советлар мамлакати тўғрисида кўп ўқигандим, лекин бу мамлакатни кўрганимдан кейингина жаҳонда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлати эришган ютуқларнинг бутун улуғворлигини тассаввур эта олдим», —деди Деҳлидан келган студент Гурдаршан Сингх ТАСС мухбири билан суҳбатда. У «Сиз СССРни биласизми?» конкурсида биринчи ўринни эгаллаб, Ўзбекистонга сафар қилиш учун йўлланма олди.

Мен Самарқанддаги ўрта аср ёдгорликларини тамоша қилдим. Булар ғоят ажойиб ва такрорланмасдир, деди у. Бироқ ўзбек халқи СССРдаги бошқа халқлар билан биргаликда ҳозирги вақтда бунёд этаётган янгиликлар янада улуғвордир. Ўзбекистон атиги бир неча ўн йилликлар ичида қолоқ ўлкадан ҳозирги замон саноати ва қишлоқ хўжалиги юксак ривожланган иттифоқдош республикага айланди. Вайронлик келтирган зилзиладан кейин қад кўтарган, ҳозирги вақтда Осиёдаги замонавий ва энг чиройли шаҳарлардан бири бўлган Тошкент СССР халқларини боғлаб турган қардошларча дўстлик рамзи бўлиб қолди. Ўзбекистон —СССР халқлари Улуғ Октябрдан кейин эришган барча зафарларнинг ёрқин намунасидир.

А. ВИНОГРАДОВ.

МУАЛЛИФЛАРНИ ТАНИШТИРАМИЗ

ШОРАСУЛ ЗУННУН ОҚШОМИЙ

Ҳар шанба кечида газетхон «Тошкент оқшоми»нинг янги сонини қўлига оларкан, иштиёқ билан сўрайди:

— Бугун «Оз-оз ўрганиб доно бўлур» чиқибдими?

Оқшомхон газетанинг учинчи саҳифасига назар ташлайди, ўзи севган сарлавҳага ва унинг остидаги «Шорасул Зуннун» имзосига беихтиёр кўзи тушади. Уни оқшомхон завқ билан ўқий бошлайди: ҳикматлар, ҳикоятлар, ривоятлар, масалу латифалар, панду насиҳатлар. Буларнинг ҳар бирида олам-олам мазмун, маъно, ҳақиқат ва ибратли ҳаёт бор. Абу Абдулло Рўдакий айтганидек: «Жаҳон бошдан-оёқ ҳикматку ҳикмат».

Шарқшунос ва матншунос олим Шорасул Зуннун ўн беш йилга яқин вақтдан бери «Оқшом» газетамизда фаол мухбир бўлиб, буюк алломаларнинг ақл чироғи — доно сўзлари, панду насиҳатлари, ўгитлари, ибратомуз ҳикоялари ва ривоятлари билан азиз оқшомхонларимизни таништириб келмоқда. У редакциямизга тез-тез ташриф буюриб, қимматли маслаҳатлари билан ишимизда ёрдам бериб туради. Унинг шу фазилатлари учун таниш-билишлари мароқ билан «Шорасул Зуннун Оқшомий» дейдилар.

Шорасул Зуннун бу йил табаррук саксон беш ёшга қадам қўйди. У Тошкентнинг Кадиобод маҳалласида таваллуд топди. Дастлаб шаҳардаги рус-тузем мактабида, сўнг Қўқон шаҳридаги гимназияда ўқиб, яна ўзи мустақил кенг билим олди. Инқилобдан кейин у Тошкентдаги «Намуна», «Ватан» мактаблари (булар кейинчалик Наримонов номли ҳамда Тошкент область педагогика техникумларига айлантирилди)да ўзбек тили ва адабиётидан, муаллимлар тайёрлаш курсларида ўзбек тили ва методикасидан дарс берди. Муаллимлик билан бирга у «Тил сабоқлиги», «Ўқиш китоби» каби дарсликларни тайёрлашда қатнашди, махсус курслар учун эса ўзи «Тил қоидалари» дарслигини яратди.

Шорасул Зуннун узоқ йиллар давомида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номли Шарқшунослик институтида катта илмий ходим бўлиб ишлаб, самарали меҳнат қилди, кўплаб шогирдлар етиштирди. У туркий тилларни, араб ва форс тилларини яхши билгани ҳолда, кўплаб ҳикматномаларни ўзбекчага таржима қилди. Шорасул Зуннуннинг «Тошкент оқшоми» саҳифаларида босилган «Оз-оз ўрганиб доно бўлур» ҳикматномалари 1977 йилда Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида алоҳида китоб бўлиб чиқди. 1982 йилда муаллифимизнинг «Оз-оз ўрганиб доно бўлур» (Донишмандлар бисотидан) китоби яна шу нашриётда чоп этилди. «Ўқитувчи» нашриёти эса «Донишмандлар тарбия хусусида» (1982 йил) рисоласини педагогика фанлари доктори, профессор Асқар Зуннун таҳрири остида босиб чиқарди.

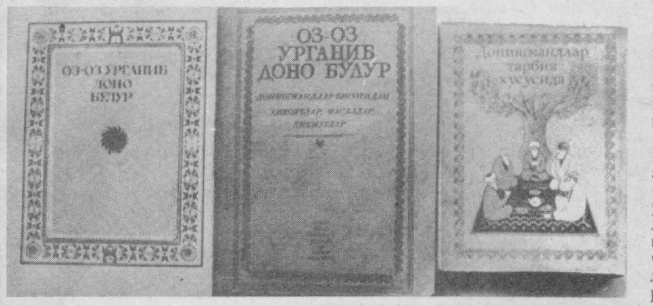

Кекса шарқшунос ва матншунос олим Шорасул Зуннунга «Оқшом» газеталарининг 5-мингинчи сони чиққан кунда кўп сонли оқшомхонларимиз номидан мустаҳкам соғлиқ тилаб, ҳикматлар хазинамизни янги-янги ажойиб таржималар билан бойитишига куч-қувват тилаймиз.

Редакциямиз эшиклари очиқ ҳолда табаррук бир инсонга доим мунтазир: бу инсон Шорасул Зуннун Оқшомийдир.

ОҚШОМЧИЛАР.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

Болаларни озодаликка ўргатинг

СУТ ТИШЛАРИ ПАРВАРИШ ҚИЛИНСА...

Ҳурматли редакция! Болаларда сут тишлари тушиб, доимий тишлар чиқади. Тишлар соғлом, тўғри ўсиб чиқиши учун қандай парвариш қилиш керак?

М. ИНОЯТОВА,
Бешқайрағоч массивида истиқомат қилувчи кўп болали она.

Аввало шуни айтиш керакки, баъзи ота-оналар: «Боланинг сут тишларига парвариш қилишнинг ҳожати йўқ, улар тез орада ўзи тушиб кетади», деб ўйлашади. Бу фикр тўғри эмас. Сут тишининг доим тоза ва соғлом бўлишига, уни қурт емаслигига алоҳида эътибор бериш керак. Тажрибадан маълумки, қурт еган сут тиши тагидан чиққан асосий тиш доим соғлом бўлавермайди.

Инсон организмида, жағ суякларида тишлар икки марта: сут тишлари ва доимий тишлар ўсиб чиқади. Сут тишлар соғлом ўсаётган болаларда олти ойликдан бошлаб чиқа бошлайди, икки ярим ёшга чиққанда эса жами 20 та сут тиши чиқиб бўлади. Бола олти ёшга тўлганда сут тишларининг илдизлари сурилиб, қимирлаб туша бошлайди. Шу вақтда эътиборан сут тишлари орасидан доимий тишлар аста-секин ўсади, бола ўн икки ёшга етганда 28 та ёки 32 та асосий тишлар чиқиб бўлади.

Боланинг доимий тишларининг абадий соғлом, мустаҳкам ва чиройли бўлишида сут тишларини яхши парвариш қилиш муҳим аҳамиятга эга. Сут тишларини яхши парвариш қилиш билан бирга, ўз вақтида даволатиб туриш ҳам керак, чунки қурт еган сут тишларида касаллик микроблари тўпланиб, улар бола организимига ўтади ва турли хасталикларни келтириб чиқаради.

Биламизки, тиши касал боланинг оғзидан нохуш ҳид келади. Хаста тиш ёш организм учун жуда зарарли бўлиб, у оғир касалликларга чалинтиради. Тиши оғриган бола яхши ухламайди, овқатни яхши чайнолмайди, ланж ва сержаҳл бўлиб қолади.

Бола тишини қурт еб зарарлаган бўлса, бу жуда хафвли. Тиш кавагидаги микроблар, уларнинг заҳари қон орқали организмга ўтади ва натижада бола юрак, буйрак ва ревматизм каби касалликлар билан оғрийди.

Шуни ҳам айтиш керакки, баъзи ота-оналар боланинг сал қимирлаб турган сут тишини уйда ўзбилармонлик билан суғуриб олиб ташлашади. Бу мутлақо нотўғри. Чунки, ёш болаларнинг касал ёки қимирлаб турган сут тиши муддатидан олдин олиб ташланса, доимий тиш қийшайиб чиқади ёки мутлақо чиқмай қолади. Шунинг учун тиши оғриши билан болани стоматолог врачга кўрсатиш ва даволатиш керак.

Ота-оналаримизга маълумки, болалар ҳар нарсага қизиқувчан ва тез ўрганувчан бўлишади. Уларни ёшликдан тишни тозалаш ва тишни сақлашга ўргатсак, бу бир умр яхши одат бўлиб қолади.

Болани уч ёшарлигидан эрталаб ва кечқурун оғзини илиқ сув билан чайишга, кейинроқ тишини паста ишлатмасдан фақат тиш чўткаси билан тозалашга ўргатиш керак. Энг муҳими, болага чўткани қандай ушлашни, уни ён ва тепага қандай юргазишни, тиш орқаларини тозалашни ўргатиш лозим. Бола тўрт яшарлигидан бошлаб махсус пасталар билан тишини ўзи тозалайдиган бўлади. Бунинг учун кичкинтойларнинг ўзларига алоҳида жажжи тиш чўтка, паста, оғиз чаядиган стакан ва сочиқ ажратиб қўйиш керак.

Охирги маслаҳат шуки, болаларнинг тишида ёнғоқ, данак чақишига, тўғноғич, гугурт чўпи ва бошқа металл буюмлар билан тиш кавлашига йўл қўйманг. Болалар хом сабзи, турп, шолғом, олма еб турсалар, тишлари мустаҳкамланишига катта ёрдам беради.

Х. ШАМСИЕВ,
Тошкент врачлар малакасини ошириш институти болалар стоматологияси кафедрасининг мудири.

М. МУРДАХАЕВА,
7-болалар касалхонасининг даволовчи врачи.

Оналарга шингил маслаҳат

● Болани озодаликка ёшлигидан ўргатиш осон. Гўдак бола ҳамиша озода тутилса, озодогарчиликка эҳтиёж сезадиган бўлиб қолади. Бола 4-5 ёшига бориб ўзи ювина бошлайди, тишларини тозалайди, овқатдан олдин қўл ювишга ўрганади. Буларни болага онаси эслатиб туриши, уларнинг бажарилишини назорат қилиши, баъзан унга ёрдамлашиши лозим.

● Эрталаб ва кечқурун болалар юз-қўлини, қулоқларини, бўйнини албатта ювиши керак. Қўл ва тирноқларнинг тозалигига алоҳида эътибор бериш лозим.

● Бола овқатланишдан олдин ва кейин қўлини ювишга одатлантирилиши керак. У қўлини сочиққа артиб, яхши қуритиши зарур.

● Қиш кунлари кечқурун (ҳар кунора) боланинг оёқларини мочалкада совунлаб ювиш керак. Болаларни ҳафтасига камида бир марта совунлаб чўмилтириш, тирноқларини ўз вақтида калта қилиб олиб туриш лозим.

ГАЗЕТХОН ХАТЛАРИНИ ШАРҲЛАЙМИЗ

ВРАЧ ҚАБУЛИДАН КЕЙИН...

1. Ўтган йил 1 сентябрь куни кенжа ўғлим Фарҳод иссиғи кўтарилиб мактабдан қайтиб келди. Эртаси куни ҳам шундай бўлди. 3 сентябрда 13-болалар поликлиникасига мурожаат этдим. Врач В. М. Журавлева болани касалхонага ётқизиш кераклигини айтди. Лекин ўша куни «тез ёрдам» машинаси келмади. 11 сентябрь куни машина келди. Биз бола анча тузалиб қолганини, энди касалхонага бормаса ҳам бўлишини айтдик. Шу тариқа уни ўзимиз парвариш қила бошладик. Бунинг устига 12 ёшли ўғлим ҳам касал бўлиб қолди. Уни ҳам врачларга олиб бориш ҳамда уйда парвариш қилишга тўғри келди.

Докторларга раҳмат! Айниқса врач В. М. Журавлева фарзандларимдан тез-тез хабар олиб, уларнинг соғайиб кетишларига кўмаклашди. Лекин менга салкам бир ой ишдан қолиб, болаларга қараган вақтим учун касаллик варақаси беришмади. Улар, болангизни касалхонага ётқизишингиз керак эди дейишяпти. Врачлар ҳақми!

М. ҚОРАБОЕВА,
2-тракторсозлар массиви, 30-уй.

2. Мен 1966 йилдан бери ошқозон-ичак касалига чалинганман. Уч йил бурун бу дардга бронхиал астма касаллиги қўшилди. Яқиндан бери юрагим ҳам азоб беряпти. Шу туфайли марказий темир йўл поликлиникасига тез-тез қатнаб тураман. Ўтган йили беш марта каасалхонада ётиб чиқдим. Илгари врачлар менга яхши қарашар эди. Кейинги пайтда яхши эътибор беришмаяпти. Бронхиал астма хуруж қилиб турибди. Жуда қийналяпман. Менга ёрдам беринг!

Й. ҲУСАНОВ,
Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани.

3. Мен ўтган йил 10 ноябрь чоршанба куни оғир бетоб бўлиб қолдим. Қорақамиш массивидаги 33-поликлиникадан врач чақиртирдим. Тушдан кейин врач З. Парпиева келди. У мени кўргач, тез чиқиб кетди. 13 ноябрь, шанба кунигача оғир ётдим. Шу куни врач қабулига чиқиб, икки ярим соат навбат кутдим. Врач қон босимим тушиб кетганлигини аниқлаб, душанба куни анализлар топширишим кераклигини айтди. Совуқ терга ботиб, бошим айланиб зўр-базўр уйга қайтиб келдим. Душанба куни поликлиникага икки бор чиқишга тўғри келди. Тушдан кейин врач қабул қилиб, «Эртага касаллик варақасини узайтириш учун келинг», деди. Эртаси куни келганимда 40 тача киши навбатда турган эди. Қабул соат 13.00 гача бўлди. «Қолганлар эртага келинглар» дейишди. Ҳафсалам пир бўлиб, уйга қайтдим. Тушдан кейин яна врач Парпиева қабулига бориб, ялиниб-ёлвориб касаллик варақасини ёптирдим. Хуллас, поликлиникага қатнайвериб, тўрт-беш соатлаб навбат кутиб, даволаниш ўрнига баттар бўлдим. Наҳотки, бу поликлиникада тартиб ўрнатишнинг иложи бўлмаса!

М. ҲАМИДОВА.

Оқшомхонларнинг мактубларини Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бошлиғи **Қ. С. ТЎЛАГАНОВ** шарҳлайди:

1. Соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси М. Қорабоеванинг мактубида баён этилган фактларни текшириб кўрди. 13-болалар поликлиникаси участка врачи В. М. Журавлева ва бўлим мудири Ш. Х. Қосимова бемор болани парвариш қилганлик учун асосли равишда касаллик варақаси беришмаган. Улар «Бемор болани парвариш қилганлик учун касаллик варақаси бериш тартиби» ва «Вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик экспертизаси» тўғрисидаги инструктив-методик кўрсатма хатларига мувофиқ иш кўришган. Яъни инструкцияга мувофиқ, стационарда жой бўла туриб она болани ўша ерга ётқизишдан бош тортса, бемор болани парвариш қилганлик учун касаллик варақаси берилмайди. Лекин онага ВКК (врачлик-назорат комиссияси) орқали ишлаб чиқаришда ўз ҳисобидан отпуска расмийлаштириш учун справка берилади.

М. Қорабоева фарзандини касалхонага ётқизишдан бош тортгач, уни касаллик варақаси берилмаслиги тўғрисида огоҳлантириб қўйишган. Унга 3 сентябрдан то 1 октябргача справка берилган.

Участка врачи М. В. Журавлева билан бўлим мудири Ш. Х. Қосимова бу масалада болалар поликлиникаси бош врачи билан маслаҳатлашиб иш кўришган.

2. Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани Й. Ҳусановнинг мактубига келсак, у амбулатория шароитида яхшироқ даволашларини сўраган. Унинг мактуби Бош бошқармада кўриб чиқилди. У билан шахсан суҳбатлашилганда ҳозир саломатлиги анча дурустлиги маълум бўлди ва касалхонага ётиб даволанишдан бош тортди. Фақат амбулатория шароитида даволашга кўпроқ эътибор берилишини сўради. Бу истак ҳисобга олиниб, 1-поликлиника бош врачи ўринбосари Л. Н. Чиженокка тегишли кўрсатма берилди.

Улуғ Ватан уруши ветерани Й. Ҳусанов аризани кўриб чиқиш натижалари билан таништирилди.

3. Оқшомхон М. Ҳамидованинг мактуби ҳам соғлиқни сақлаш Бош бошқармасида кўриб чиқилди. Хатда кўрсатилган фактлар чиндан ҳам рўй берганлиги аниқланди. Бу камчиликларни бартараф этиш юзасидан кўрилган тадбирларга мувофиқ, ВКК раиси, бўлим мудирларининг иш графиги ўзгартирилди. Улар эндиликда беморларга қулай бўлган ўзгарувчан график асосида ишлашяпти.

33-поликлиника бўйича чиқарилган 69-буйруқ билан бемор М. Ҳамидовага нисбатан эътиборсизликка йўл қўйганликлари учун участка терапевти З. Парпиева ва бўлим мудири М. Саидкаримова огоҳлантирилдилар.

Шаҳар соғлиқни сақлаш Бош бошқармаси ҳамшаҳарларимизга медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш учун барча чораларни кўрмоқда.

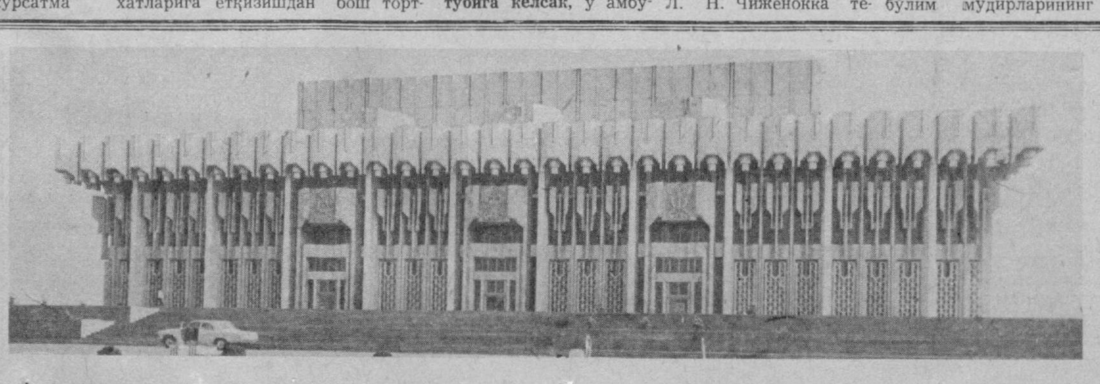

Халқлар дўстлиги майдони кундан-кунга яшнаб боряпти. Майдоннинг қоқ ўртасида В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги Саройи савлат тўкиб турибди. Бу муҳташам бино фақат тошкентликларнинг эмас, балки чет эллардан келаётган меҳмонларни ҳам мафтун этмоқда.

В. ТАРАН фотоси.

Одил Ёқубов

Кўҳна дунё

—15—

— Садоқати зоҳир қулингиз тоабад хизматингизга мунтазирмен, олампаноҳ!

— Мунтазир бўлсанг... бир хизмат борким, уни сидқидилдан отқарсанг фақир тоабад миннатдор бўламен.. У дунё-ю, бу дунё яхшилигингни унутмаймен.

Миттигина гулдор пиёлага «қулт-қулт» шароб қуяётган Абул Ҳасанак ялт этиб «ҳакими даврон»га қаради.

— Чақирмоқ керак уни! Чақириб адабини бермоқ керак унинг!

— Йўқ-йўқ,— деди «ҳакими даврон», нимадандир чўчиб. — Камина ундай гумроҳлар билан юз кўришишдан ҳазар қиламен! Ёдингизда бўлғай, жаноби вазир! Ул неъмати илоҳий Кўҳи Сарандипда ўсадур. Ҳа, ўшал, Одам ато билан Момо Ҳаво жаннатдан кейин макон қилган Кўҳи Сарандипда ўсадур!... Кўҳи Сарандип эса Ҳиндистон билан Чин-Мочин ўртасидадур. Яъниким, Ҳиндистон сарҳадидан ўтгач, ҳамиша машриққа юз тутиб ,отда қирқ кечаю-қирқ кундуз юрасиз. Қирқ шаҳар, қирқ наҳр ва қирқ тоғдан ошиб тушасиз. Шунда нигоҳингиз олдида бир уммон намоён бўлурким, кемага тушиб, яна қирқ кун сузасиз. Сўнг нигоҳингиз олдида қирқ орол намоён бўлур. Қирқ оролнинг ўртасида гўзалликда тенгсиз бир орол, оролда эса одам алайҳиссалом макон қурғон Кўҳи Сарандип зуҳур бўлурким, унда ўшал мўъжиза дарахт, яъники, ул сарвори коинотнинг қудрати билан яралган неъмати илоҳий ўсадур!

—16—

— Отда қирқ кун, кемада, қирқ кун — ҳеч вақо эмас!— Абул Ҳасанак қўлидаги пиёлани бўшатиб, шоир Унсурийга ер остидан ўғринча бир қараб қўйди. — Вазири аъзам жаноблари бундай сафарларга ўрганиб қолгандурлар!

— Бали! — деди шоир Унсурий. —Тожу тахтимизнинг шону-шавкати, динул исломнинг дасти-шамшири, салтанатнинг фахри ифтихори офтоби оламнинг саломатлиги йўлида чекилган ҳар қанча заҳмат ҳар бир садоқати боқий маҳрам учун роҳату фароғатдур!

«Во дариғ! Нечун мен бу ширин забон тўти қушнинг шакар тилини ўз вақтида суғуриб олмадим, суғуриб олиб, итларга ташламадим! Нечун!»

«Ҳакими даврон» ҳазратлари виқор ва салобат билан ўтирган жойида бир тебраниб:

— Офарин, сизга, маликул калом! —деб хитоб қилди. — Офтоби оламнинг сиҳати йўлида ҳар қанча ғурбат чексак— оз! Зероки, ул неъмати илоҳий шундайким...

— Ўликни тирилтирадур!..

— Йўқ!..— деди ибн Шаҳвоний аста бош тебратиб. Унинг аллақандай виқорли, хушсурат чеҳрасида сокин ва хиёл ғамгин бир ифода зуҳур бўлди. — Ўлим— ҳукми оллодур! Ва лекин, тупроқдан пой қориб одам атони яратган, сўнг, нафасидан уфуриб жон ато қилган худо—ванди карим шундай неъмат ҳам яратмишким, бу неъ-

—17—

мати боқийни қирқ кун ҳар лайлу наҳор истеъмол қилган бани одам... хаста бўлса минг бир дардига даво топадур, кекса бўлса қирчиллама йигитга айланадур..

Шоир Унсурий негадир кўзига ёш олиб:

— Офарин сизга, ибн Сино ҳазратлари! — деб хитоб қилди.

— Офтоби олам! — деди Абул Ҳасанак — Қирқ яшар чоғингиз ёдингиздаму!

— Фақирнинг ёдида! — шоир Унсурий ўрнидан туриб, таъзим бажо келтирди. — Қирқ ёшида олампаноҳ Ҳиндистонни забт этиб, Хуросон ва Мовароуннаҳрни тиз чўктирмишлар!

Абул Ҳасанакнинг мастона сузилган кўзларида шўх учқунлар жилва қилди:

— Ҳиндистон эмас, ҳинд паривашларининг қалбларини забт этганлар! Хуросон эмас, Хуросоннинг оҳу кўзли соҳиб жамолларини, Мовароуннаҳр эмас, Мовароуннаҳрнинг бодом қовоқ ҳурилиқоларини ром қилганлар денг, маликул калом!..

Вазири аъзам кўз остидан султонга ўғринча назар ташлади. Султон, сийрак мўйловининг учлари пастга осилиб, кўзлари сузилиб ётар, бир қарашда беҳол ётган ширакайф одамга ўхшарди.

Али Ғарибнинг ўғринча назар ташлаганини кўриб қолган «ҳакими даврон» негадир безовталаниб, зарбоф тўнининг чўнтагидан тўрт букланган зарварақ қоғоз олиб очди-да, ундан майиздеккина бир нарсани олиб, султонга узатди.

—18—

— Банияти шифо, давлатпаноҳ! Яхши ният қилиб, бу дорини ичиб юборинг. Инчунин, бу дору неъмати илоҳийнинг айни ўзи бўлмаса ҳам, унинг инисидур!».

«Ё тавба, дорими бу ё афюнми!».

Султон Абул Ҳасанак тутган бир пиёла шарбат билан дорини ичиб юборди-да, бир неча дақиқа кўзларини юмиб қимир этмай ўтирди. Султон билан бирга «ҳакими даврон» ҳам унга тикилганича қотиб қолди. Ниҳоят, султоннинг сарғиш юзига сезилар-сезилмас қизиллик югурди. Буни кўрган ибн Шаҳвоний енгил тортиб, Абул Ҳасанакка қаради. Абул Ҳасанак ҳам «Офарин сизга», дегандек унга қараб бир жилмайиб қўйди.

Ниҳоят, султон қисиқ кўзларини очди. У худди бошқа бир оламга парвоз қилиб қайтган одамдек, атрофига аллақандай ҳадик ва қўрқув билан қаради, қарадию, кўзи вазири аъзамга тушиб:

— Ҳа!— деди ниманидир эслаб. — Сенга уч кун муҳлат, қари тулки! Истаган ғулом, истаган от-улов, истаган ганжингни ол! Фақирнинг номидан барча вилоят ва музовот ҳокимларига фармони олий юбор. Кўҳи Сарандипга бориб ул неъмати илоҳийни олиб келмоқ учун неки ёрдам даркор бўлса— барини муҳайё қилсинлар сенга! Сўзим аёнму!

— Аён ,валинеъмат!..

—19—

Вазири аъзам, тили лол, қулоғи кар, ҳайкалдай қотиб қолди. У тўсатдан тиз чўкиб ёлворгиси, неъмати илоҳий ҳақидаги бу гапларгина эмас, рўпарада савлат тўкиб ўтирган «ҳакими даврон»нинг ўзи ҳам авомни чалғитиб юрган сохта табиб эканини айтгиси, бунинг ҳаммасини ўзи ўйлаб топганига иқрор бўлгиси келди. Лекин бу фикр хаёлига қанчалик тез келган бўлса, шунчалик тез даф бўлди. Эвоҳ, энди бу гапларни гапирмоқ тугул учини ҳам чиқариб бўлмас эди!..

Тўсатдан, султон ёстиғи тагидан тилла шақилдоғини олиб шақиллатди:

— Тағин бир баркаш олтин, тағин бир заррин тўн!

Али Ғарибнинг вужудини зирқиратган оғриқ хиёл тарқади. У умрида кўп зарбоф тўнлар кийган, беҳисоб олтинлар олган, ҳар сафар, офтоби оламнинг табаррук қўлларидан янги тўн кийиб, янги инъомлар олганида аъзойи бадани яйраб, кўзидан ёш чиқиб кетарди...

Зум ўтмай, эшик оғаси елкасида зарбоф тўн, қўлида бир баркаш олтин, таъзим қилиб кириб келди. Буни кўрган вазири аъзам вужудига иссиқ ҳаяжон югуриб ўрнидан турди, турдию, келтирилган инъомлар унга эмас, «ҳаким даврон»га аталганини сезиб, суратдай қотиб қолди.

Абул Ҳасанак, ўрнидан сакраб туриб, эшик оғасининг қўлидан зарбоф тўнни олди-да, таъзим билан «ҳакими даврон»га тутди. Шоир Унсурий эса, худди кумуш баркашда олтин эмас, неъмати илоҳий уйиб қўйилгандай тамшана-тамшана лаганни қўлига олди.

— Олтин муборак, ҳазратим!

— Сарупо муборак, ҳазратим!

Ибн Шаҳвоний елкасига ташланган зарбоф тўнни тўғрилаб, олтин баркашни оларкан, ҳамон ўша виқор ва ўша салобат билан бош эгди.

—20—

— Тоабад миннатдормен, олампаноҳ!

— Ташаккур, ҳазратим! Фақир жисмимга ёпишган бу балоинаҳсдан фориғ бўлган куним олтину жавоҳирга кўмамен сизни! Зеро, итингизнинг товоғигача олтиндан бўлсин! Тағин не тилагингиз бор, сўзланг, ҳазратим, ҳаммаси муҳайё бўлур!

«Ҳакими даврон» сирли жилмайиб, сиполик билан бош эгди:

— Фақир... сиз офтоби оламнинг саломатлигидан бошқа тилагим йўқдир, олампаноҳ. Ва лекин бани одамнинг саломатлиги ёлғиз унинг жисми эмас, руҳига ҳам боғлиқдур, валинеъмат! Инчунин, кўнгил нечоғлиқ равшан, дил нечоғлик шод бўлса жисм ҳам шунчалик тетик бўлғусидир. Шу боисдан фақиру ҳақир истар эдимки, бу қасри олийда ҳеч бир ғам-андуҳ макон қурмаса! Билъакс, Ғазнан мунавварда неки машҳур ва маълум хонанда ва созанда бўлса, барчаси шу даргоҳи муаззамга йиғилса! Соз чалиб, сиз оламнпаноҳнинг кўнглини хушласа! Ҳарамингизда неки ёш канизлар бўлса, бу давраи саодатда гул-гул яшнаб, хиромон айласа! Токи, уларнинг чеҳраи шамсларини кўриб, қалбигизда йигитлик туйғулари жўш урса! Томирларингиздаги қонингиз кўпириб, васлингиз ишқида ёнмиш ул офатижонларни бахтиёр қилсангиз!

Абул Ҳасанак ширакайф кўзларини сузиб:

— Офарин, ҳакими даврон!— деб хитоб қилди. Унга шоир Унсурий жўр бўлди:

— Тасанно сизга, ҳакими ҳозиқ! Фақат илми ҳикмат бобида эмас, шакар-гуфторлик бобида ҳам фақир сиздан мот бўлдим, мот!

Али Ғариб султонга яна ўғринча назар солди. Султон, кўзлари сузилиб, сирли ишшайиб ўтирар, афтидан, боягн майиздеккина нарса уни ғалати бир ҳолга солиб қўйган эди. «Вой тавба! Бу не ҳол, не

—21—

ҳодиса! Мен ақлимдан оздимми ё булар ақли-хушларидан айрилиб ғирт тентак бўлдими!».

— Дарҳақиқат, май ва моҳда сир кўп!— «Ҳакими даврон»кўзлари ҳайрат ва илҳом билан порлаб султонга юзланди:

— Офтоби олам ижозат берсалар, ибратли бир ривоят сўзлаб берсам. Инчунун, бундан беш-олти йил муқаддам эски ғаниминғиз, Бухоро ҳокими Алитегин фисқи-фасод гапларга ишониб, фақирни зиндонга ташлади. Зиндонким, унга қирқ зина билан тушилмиш! Камина бу дўзахи-жаҳаннамда қирқ кун илону чаёнларга ем бўлиб ётдим. Аммо олло таолло фақирга раҳм қилди. Яъники, қирқ кун деганда ул саҳронишин амир шундай бир давосиз дардга чалиндиким, ноилож тағин каминаи камтаринга ёлвориб келди! Шунда фақир унга шарт қўйдим: зиндонга тушадиган қирқ зинанинг ҳар бирида онаси ўпмаган бир соҳбижамол турсин! Ва ҳар бирининг қўлида бир пиёла май бўлсин! Не чора, давосиз дард сабаб, ул баттол фақирнинг шартларини рад қилиш иложини топмади. Қирқ кунда адойи-тамом бўлғон камина эса... қирқ зинанинг ҳар пиллапоясида бир тўхтадим, соҳибжамол тутган майдан бир хўплаб, гулғунча лабларидан бир бўса олдим. Ва шу йўсин май ва бўса ёрдамида зинама-зина кўтарилдим. Сизга ёлғон, оллога чин, олампаноҳ, қирқ хўплам май билан гул юзли нозанинлар лабидан олган қирқ бўса сабаб беҳол жисмимга шундай бир қувват ато бўлдиким, қирқинчи пилапояга етганимда отдай бўлиб, зиндондан ўзим сакраб чиқиб кетдим, олампаноҳ!

— Офарин сизга, ҳакими даврон! —

(Охири. Боши газетанинг ўтган сонларида).

—22—

Абул Ҳасанак билан шоир Унсурийнинг жўр хитоблари машваратхонани янгратиб юборди.

Султон ҳам ўрнидан қўзғалиб:

— Қани ўшал офатижон нозанинлар!— деб сўради, сўрадию, нигоҳи бош вазирга тушиб, қийғоч кўзлари тўсатдан чексиз бир қувонч билан чарақлаб кетди.

— Келдингми, вазиру аъзам! Олиб келдингми, ул неъмати илоҳийни!

Ҳамма баробар бурилиб султонга қаради, ҳамманинг ҳатто ширакайф Абул Ҳасанакнинг кўзларида ҳам қўрқув ва саросима акс этди. Машваратхонага бирдан жимлик чўкди, бу жимликда эшик орқасида чилдирманинг даранг-дурунги, сетор ва ғижжакларнинг ғит-ғити эшитилди, аёлларнинг пиқ-пиқ кулгиси, зеби зийнатларнинг нозик жаранги қулоққа чалинди.

Вазири аъзам, тирноқларигача музлаб, ерга тиз чўкди.

— Оламнаноҳ! Бир қошиқ қонимдан кечинг, олампаноҳ!

— Ҳануз топиб келмадингми ул неъмати илоҳийни! Ҳануз ивирсиб юрибсенми бу ерда! Йўқол! Даф бўл кўзимдан, баттол!

Абул Ҳасанак ўрнидан сакраб турди-да, гиламда юмалаб ётган вазири аъзамни кетига бир тепди.

— Даф бўл,маккор!

— Даф бўл!..

Вазири аъзам, кўзида ёш, апил-тапил ўрнидан турб, эшик томон пилдиради. Саломхонада чилдирманинг гижбанги авжга чиқмоқда, дутор ва сеторларнинг даранг-дуринги, раққосаларнинг шўх кулгиси янграрди.

Чимёнда қиш. Н. Эргашев фотоси.

• *ССССР КУБОГИ УЧУН*

ЭРТАГА—СТАРТ!

Эртага Чимёнда тоғ-чанғи спорти бўйича СССР Кубоги учун V ва VI тур мусобақаларининг тантанали очилиш маросими бўлади. Бундай мусобақалар Ўрта Осиёда биринчи марта ўтказилмоқда.

Тоғ-чанғи спорти байрамига тайёргарлик бир йил давом этди. Ана шу вақт ичида тоғ этаги таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди, меҳмонхона комплексининг қурилиши ниҳоясига етказилди, янги осма арқон йўли ишга тушди, тушиш трассаси техниканинг энг сўнгги ютуқлари асосида жиҳозланди, мусобақалар учун зарур бўлган ускуналар ўрнатилди. Мутахассисларнинг фикрига кўра барча бажарилган ишлар Бутуниттифоқ ва Халқаро стандартлар талабига жавоб беради.

Газетхонларнинг илтимосига биноан мусобақалар жадвалини эълон қиламиз.

ЧИМЕН. ТОҒ ЧАНҒИ СПОРТИ БУЙИЧА СССР КУБОГИ.

V ТУР.

13 январь. 11.00 Мусобақаларнинг тантанали очилиши.
11.30. Улкан слалом. Хотин-қизлар.
14 январь. 11.00. Улкан слалом. Эркаклар.
15 январь. 11.00. Слалом. Хотин-қизлар.
16 январь. 11.00. Слалом. Эркаклар.

VI ТУР.

20 январь. 11.00. Улкан слалом. Хотин-қизлар.
21. январь. Улкан слалом. Эркаклар.
22 январь. 11.00. Слалом. Хотин-қизлар.
23 январь. 11.00 Слалом. Эркаклар.

ЧИМЁН ЧОРЛАЙДИ!

Бундан бир неча йил муқаддам Чимёнда фақат ҳаваскор туристларнигина учратиш мумкин эди. Аммо орадан кўп ўтмай бу ерда бўлажак туристик зонанинг қиёфаси шакллана бошлади. Коттежлар қурилди. Тўғри, тез орада улар ҳордиқ чиқариш учун тоғ этагига интилаётган туристлар учун торлик қилиб қолди. Шундай қилиб, аста-секин йирик комплекс қурилиши ҳақидаги ғоя туғилди.

Қисқа вақт ичида бу ерда янги меҳмонхонанинг иккита тўққиз қаватли корпуси қад кўтарди, учинчи корпус учун пойдевор қўйилди. Чимёнда ташкилий равишда дам олиш йўлга қўйилди. Дам олиш кунлари бу ерга навбати билан Тошкентнинг у ёки бу райони меҳнаткашлари дам олгани чиқадиган бўлдилар. Соф тоғ ҳавоси, оппоқ қор, чана ва чанғиларда учиш кишини тетиклантиради, янги меҳнат ҳафтасини янги куч-ғайрат билан бошлаш имконини беради.

Шундай қилиб, Чимёнда туристик зона жадал ўзлаштирилиб борилди. Ана шу йиллар давомида қор кўп бўлмайдиган республикамизда тоғ-чанғи спорти алоҳида шуҳрат қозона бошлади. Бу шунчаки қизиқиш ёки модага эргашиш эмас эди. Тоғ чанғи спортининг ташаббускорлари Ўзбекистон тоғлари спортнинг ана шу ажойиб турини ривожлантириш ва оммалаштириш учун жуда қулай жой эканлигини тўла исботладилар. Бунинг устига Чимён тоғларидан қор қишдагина эмас, куз ва ҳатто баҳор кунлари ҳам аримайди. Олимлар Чимёндаги қор ўз таркиби жиҳатидан Альп тоғи қорига ўхшашлигини аниқладилар. Бизда мусобақалар ва тоғ-чанғи спорти мухлисларининг машқларини ўтказиш учун қулай эканлигидан далолат берувчи бошқа яна бир сабаб бор эди. Чимён тоғи этаклари ўз узунлиги ва қиялиги жиҳатидан Бутуниттифоқ ва Халқаро стандартлар бўйича мусобақалар ўтказиладиган трасса ётқизиш учун махсус табиат томонидан яратилгандек эди. СССР Кубоги мусобақаларининг навбатдаги босқичларини, шунингдек, социалистик мамлакатлар спортчиларининг иштирокида Халқаро турнирни ташкил этиш ва ўтказиш шу сабабли ҳам республикамизга топширилди.

Мазкур мусобақаларга 1982 йилнинг бошларидан жадал тайёргарлик бошланди. Тошкентга «Союзлифтмонтаж» Новосибирск бўлимининг мутахассислари етиб келишди. Улар тепаликка олиб чиқадиган ўриндиқли арқон йўлини тиклаш билан шуғулландилар. Мусобақалар бошланиши арафасида ана шу йўл фойдаланишга топширилди.

Яқинда ташкил этилган «Чимганстрой» трестининг қурувчилари меҳмонхонанинг учинчи корпуси қурилишини тугалладилар, икки қаватли прокат пункти, бошқа бир қатор объектларни бунёд этдилар. Аксарият иншоотлар умумхалқ қурилиши — ҳашар йўли билан бунёд этилди. Мисол учун, старт ва финиш уйчалари зарур бўлиб қолганда уларни тайёрлашни икки ташкилот — «Узглавстройдрев-пром» ва «Союзузбекгазпром» ходимлари ўз зиммаларига олдилар. Улар ана шу уйларнинг конструкциясини ишлаб чиқдилар, лойиҳасини яратиб, уни амалга оширдилар. Республика Алоқа министрлиги ва «Средазирсовхозстрой» мутахассислари алоқа билан боғлиқ ташвишларни ўз зиммаларига олдилар — улар телефон, радио ва овозни кучайтириш линиясини ўтказдилар. Енгил саноат министрлиги корхоналарида мусобақа қатнашчилари учун старт номерлари ва йўл кўрсаткич байроқчалар тайёрланди. Мусобақаларга хизмат кўрсатувчи арбитрлар учун махсус иссиқ костюмлар тикиб берилди.

Янги тез тушиш трассасини тайёрлашга алоҳида эътибор берилди. Бўлажак трасса майдонини дарахтлар, буталар, тошлардан тозалаш керак эди. Бунинг учун Чимёнда кўп сонли шанбалик ва якшанбаликлар ўтказилди, уларда Тошкент саноат корхоналари ва ташкилотларининг ишчи ва хизматчилари, олий ўқув юртларининг студентлари иштирок этдилар.

Шундан сўнг яна бир муаммони ҳал этишга тўғри келди. Бутун трасса бўйлаб оғир темир-бетон устунларни ўрнатиш лозим эди. Ана шу устунлардан энг юқоридагиси 2 минг метр баландликда ўрнатилиши керак эди. Табиийки, ерда юрадиган бирорта механизм билан ана шу устунларни юқорига кўтариб бўлмасди. Ана шунда Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўзбекистон гражданавиацияси бошқармасининг вертолётчилари ёрдамга келишди. Улар устунларни керакли баландликка кўтариб беришди. Тез тушиш трассасини тўсишда ҳам оригинал ечим топилди. «Узбекрибхоз» бунинг учун оддий балиқ овланадиган тўрларни ажратди. Ана шу тўрлар ёрқин рангларга бўялиб, трасса бўйлаб осиб қўйилди. Трассанинг ташқи томонига ҳам шчитлар ўрнатилиб, улар ҳам ёрқин рангларга бўялди. Трасса жуда ҳам чиройли қиёфа касб этди. Мамлакатимизнинг турли республикаларидан Чимёнга келган кўпчилик мутахассисларга ҳам трасса маъқул бўлди.

Мусобақанинг барча қатнашчилари турнир ташкилотчиларининг ғамхўрликлари ва эътиборларини яқиндан ҳис этдилар. Одатдагидек, спортчиларни комсомоллар ўз оталиқларига олишди. Тошкент шаҳар комсомол комитетининг ходимлари махсус программани ишлаб чиқишди. Турнир қатнашчилари учун ҳар куни Чимёнда ҳаваскорлик ва профессионал эстрада коллективларининг концертлари уюштирилади, интернационал дўстлик кечалари, бошқа кўпгина қизиқарли тадбирлар ўтказилади. Умумий овқатланиш ходимлари эса ўз маҳоратларини намойиш этиб, ўзбек миллий таомлари билан меҳмонларни ҳушнуд этишга ҳаракат қиладилар.

СССР Кубоги учун мусобақаларнинг мазкур босқичларида мамлакатимизнинг энг кучли спортчилари иштирок этишмоқда, — дейди мусобақаларнинг бош судьяси, Бутуниттифоқ тоифасидаги судья Генрих Васильевич Вотрин. — Турнирда Ўзбекистон командаси ҳам иштирок этяпти. Жаъми бу ерда юз элликка яқин спортчи йиғилади. Бундай мусобақалар Ўрта Осиёда биринчи марта ўтказилади. Табиийки, бу ташкилотчилар учун юксак шараф бўлиши билан бирга жиддий имтиҳон ҳамдир. Қўрилган тайёргарлик, мутахассисларнинг баҳолари янги Чимён трассасида бошланаётган масъулиятли стартлар юксак ташкилий савияда ўтишига ишонч бағишлайди.

В. СТУЛИН.

ДОНОЛАР БИСОТИДАН

Келинчакларга

(ҚАДИМГИ ЎГИТЛАРДАН)

● Ҳеч қачон уриш бошлама, борди-ю шу муқаррар бўлиб қолгундай ҳол юз берса, ўзингнинг ҳақлигингни исботламагунча қўйма.

● Агар эрингнинг юраги жуда кенглигини пайқаган бўлсанг, унинг ҳамияти ҳам борлигини унутма. Ҳамиятининг ғамини есанг, юрагини ҳам забт этасан.

● Вақти-вақти билан охирги сўзни эрингга қўйиб бер, у шундан ҳузур қилади, сен ҳам кам бўлмайсан.

● Ҳаммадан ҳам эрингнинг онасини ҳурмат қил, эсингдан чиқармаки, у сенга кўнгил беришдан олдин ана шу аёлни севган.

● Сен бобонгни юқорига, тўрга ўтказ, сени ҳам набираларинг тўрга ўтказишади.

● Фарзандлар аҳил бўлса хазинага ҳожат йўқ.

● Болаларнинг уриши ота-онанинг шўридир.

● Илдизи қандай бўлса, япроғи ҳам шундай. Ота-онаси қандай бўлса, болалари ҳам шундай.

● Энг одил ҳакам ўз болаларимиздир.

Саодат ШАМСИЕВА тайёрлаган.

ҚИЗИҚ ГАПЛАР

Ғалати рекорд

Англиянинг Жанубий Глэморган графлигида хизмат қиладиган Кен Оуэн деган йигитнинг довруғи кенг ёйилиб кетди. У яхши хизмат қилиб эмас, балки тахтага қоқилган 500 та мих учида 4 суткадан кўпроқ вақт яланғоч ётиб донг таратди.

Янги йилда у 105 соат мих тиғида ётиб ўз рекордини янгиламоқчи бўлаётган эмиш.

Сунъий юракли киши

Американинг Солт-Лейк-Сити шаҳридаги медицина университети марказида жаҳонда биринчи бор ажойиб ҳодиса рўй берди. Оғир юрак хасталигига учраган 61 ёшли Барни Кларк юраги олиб ташланиб, ўрнига пластика ва алюминийдан ясалган сунъий аппарат ўрнатилди.

Ўтган йилнинг 2 декабрида қилинган бу операция 7 ярим соат давом этди. Операция қилган хирург Деврнеснинг гапига қараганда, операциядан сўнг унинг соғлигини кузатиб турган приборлар бемор қон томири худди 18 ёшли йигитларникидай ура бошлаганлигини қайд этган ва у 20 кундан сўнг ўрнидан туриб юра бошлаган.

Сунъий юрак бемор қорнидан махсус чиқариб қўйилган иккита найча орқали ҳаво компрессори юбориб турадиган туртки ҳисобига ишлайди.

Битта сунъий юрак қўйдириш 30 минг доллар туради. Бунақа бемор касалхонага 45 минут ичида етиб бора оладиган яқин масофада яшаши керак экан.

«Шакар» дегани нима?

Қадимги манбалардан маълумки, ҳинд халқининг ўтмишдаги авлод-аждодлари эрамиздан олдинги XV асрдаёқ ёввойи ҳолда ўсиб ётган шакарқамишдан ширинлик олиб, уни «саккар» деб аташган экан. Бир неча асрдан сўнг европаликлар қандлавлагидан ҳам «саккар» олишни ўрганишган.

Шундай қилиб «саккар» сўзи русча «сахар»га, ўзбекча — «шакар»га айланиб қолган.

Картошка музейи

Брянск областининг Мичуринск посёлкасида картошка музейи бор. Бу ерга тўпланган экспонатлардан картошка етиштиришда XV асрдан то ҳозирги кунгача бўлган процессни билиб олиш мумкин.

Сақланиб қолган эски фотосуратларда деҳқонлар помешчик ерига дастлабки картошка экиши тасвирланган. Шунингдек, музейда ўттизинчи йилларда чиқарилган «Картошка етиштиришнинг 12 қоидаси» варақаси, ҳозирги картошка навлари ва технологияси ҳам намойишга қўйилган.

С. ҒАФУРОВ тўплаган.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 12/I да **Келинлар қўзғолони**, 13/I да **Ҳар тўкисда бир айб.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/I да **Хизматингизга тайёрмиз**, 13/I да **Гулсара.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Сивка-Бурка, қутқар!» воқеий эртак Янги йил томошалари (10, 13, 16 ва 19.30 да).

КИНО

12 ЯНВАРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«РЕЗИДЕНТНИНГ ҚАЙТИШИ» — **Чайка** (18, 21.00, телефон 77-06-20), **Восток** (18.30, 21.00, телефон 91-14-51), **Москва** (18.30, 21.00, телефон 33-05-01), **Узбекистон ССР 25 йиллиги номли** (18.30, 21.00, телефон 53-65-87), **Ҳамза номли** (18.30, 20.45, телефон 91-10-51), **Тинчлик** (18.30, 21.00, телефон 53-86-07), **Ватан** (18, 20.45).

«ХОТИРА БОҒИ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«АЛВИДО» ДЕЯ ОЛМАЙМАН» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ЗЎРАКИ АЛДАМЧИЛАР» — **Санъат саройи** (19.45, телефон 44-21-74), **Қозоғистон** (17, 18, 20, 21.00, телефон 35-24-92).

13 ЯНВАРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«РЕЗИДЕНТНИНГ ҚАЙТИШИ» — **Чайка** (12, 15, 18, 21.00 телефон 77-06-20), **Восток** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 33-05-01), **Узбекистон ССР 25 йиллиги номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 53-65-87), **Ҳамза номли** (10.30, 13, 16, 18.30, 20.45 телефон 91-10-51). **Тинчлик** (12.30, 15.30, 18.30, 21.00, телефон 53-86-07), **Ватан** (12, 15, 18, 20.45).

«ХОТИРА БОҒИ» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«АЛВИДО» ДЕЯ ОЛМАЙМАН» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ЗЎРАКИ АЛДАМЧИЛАР» — **Санъат саройи** (11, 13.45, 16.30, 19.45, телефон 44-21-74), **Қозоғистон** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20.00, телефон 35-24-92).

ТОШКЕНТ АҲОЛИСИ ДИҚҚАТИГА!

Мамлакатимизда ишлаб чиқарилган барча маркадаги электрон қўл соатлари, «Электроника 6—11, 6—14, 6—15, 6— 13, Г9—02» типидаги стол электрон соатлари, «Электроника БЗ — 18А, БЗ— 18М, БЗ— 26А, БЗ—30, БЗ—38, БЗ— 39, БЗ—36», микрокалькуляторлари, «Электроника У — 1» эшитиш аппаратларини кафолатли ремонт қилиб берадиган

УСТАХОНА ОЧИЛДИ

Ушбу адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Уста Ширин кўчаси, 123-уй (14, 43, 43«э», 56, 82-автобуслар; 7, 10-троллейбусларнинг «Миконд» заводи» бекати). Телефон 48-52-88.

Ю. А. Гагарин номли 87-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти томонидан **Зияев Илҳом Маҳмадиевич** номига берилган 3376 номерли йўқолган

АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
21 ЯНВАРДАН БОШЛАБ
Константин АВАГИМОВ **раҳбарлигидаги**

«САЛОМ, ГУЛЛИВЕРЛАР!»

МУЗИКАЛИ-ЭКСЦЕНТРИК АТТРАКЦИОНИ

ГАСТРОЛЛАРИ

Таниқли масхарабоз Яша ПОПОВ иштирок этади.

ЦИРК ВА КИНО АРТИСТЛАРИ ҲАМДА ОСЕТИЯ ЙИГИТЛАРИ ИЖРОСИДА

«КАВКАЗ МАНЗАРАЛАРИ»

Бадиий раҳбар — Шимолий Осетия АССР халқ артисти Ҳасанбек КАНТЕМИРОВ

Томошалар соат 19.30 да; шанба кунлари соат 16.00 ва 19.30 да; якшанба кунлари соат 13.00, 16.00 ва 19.30 да бошланади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача очиқ.

44-35-91, 44-35-84 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИГА

йигирувчилар, тўқувчилар, йигирув ва тўқимачилик дастгоҳлари мастери ёрдамчилари, слесарь-сантехниклар, токарлар, электромонтёрлар.

Касб-ҳунари бўлмаганлар 6 ой давомида бевосита ишлаб чиқаришда ўқитилади.

Ўқиш даврида ойига 70—80 сўм миқдорида стипендия берилади.

Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилган йигитларни ишга расмийлаштиришда 100 сўм миқдорида бир йўла бадалсиз ёрдам берилади, ишнинг дастлабки 6 ойи мобайнида бир марта бепул овқат (тушлик) билан таъмин этилади, ётоқхонада турувчи ёлғиз кишилардан дастлабки 6 ой мобайнида тўлов ҳақи олинмайди.

Комбинат ҳузурида ёшлар учун аёллар ва эркаклар ётоқхоналари, болалар боғчаси ва яслилар, кечки тўқимачилик техникуми ва институтга кириш учун тайёрлов курслари, ишчи-ёшлар ўрта мактаби, спорт базаси, тўқимачилар маданият саройи, ҳаваскорлик киностудияси, Тошкент денгизи районида дам олиш зонаси, «Бўстонлиқ» пионер лагери, профилакторий, яхши жиҳозланган врачлик кабинетлари ва стационари бўлган медицина-санитария қисми, ёрдамчи хўжалик «Текстильщик» совхози мавжуд.

Комбинат ҳар йили — комбинатда камида икки йил ишлаган яхши ишчиларга тўқимачилик ва енгил саноат институтининг кундузги бўлимига кириш учун йўлланма беради, стипендияни корхона тўлайди.

Тўқимачилик комбинати базасида 4 та ҳунар-техника билим юрти ишлаб турибди. Уларда тўқимачилик касблари бўйича малакали ишчилар тайёрланади.

10-синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати — бир йил. Ўқувчиларга ҳар ойда 70 сўм миқдорида стипендия ва ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 50—100 проценти тўланади.

8-синф маълумоти билан қабул этилган ўқувчилар касб ўрганиш билан бирга ўрта маълумот ҳам оладилар ва кунига 3 мартадан бепул овқат билан таъминланадилар.

Барча ҳунар-техника билим юрти ўқувчилари йилига бир марта иш формаси ва парад-кишилик кийими билан таъминланадилар.

Справкалар ва ишга йўлланмалар олиш учун қуйидаги адресларга мурожаат қилинсин:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ —Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-6 хона.
ЛЕНИН РАЙОН ПУНКТИ —Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.
ОКТЯБРЬ РАЙОН ПУНКТИ— У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
ЧИЛОНЗОР РАЙОН ПУНКТИ — Чилонзор массиви, 2-квартал, 3-уй.
ФРУНЗЕ РАЙОН ПУНКТИ — Ш. Руставели кўчаси, 64-уй.
ҲАМЗА РАЙОН ПУНКТИ —М. Ҳасанова кўчаси, 64-уй.
КУЙБИШЕВ РАЙОН ПУНКТИ — К. Маркс кўчаси, 59-уй.
КИРОВ РАЙОН ПУНКТИ —Энгельс кўчаси, 48-уй.
С. РАҲИМОВ РАЙОН ПУНКТИ— Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. ИКРОМОВ РАЙОН ПУНКТИ —Чилонзор массиви, 22-квартал, 13-уй.
СЕРГЕЛИ РАЙОН ПУНКТИ —2-квартал, 69-уй.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

12 ЯНВАРЬ — ЧОРШАНБА
Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.15 «Менинг қадрдон пойтахтим». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Қувноқ нотачалар». 19.45 «Инсон ва қонун». 20.15 «Отларни кечувда алмаштирмайдилар». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Фан ва турмуш». Академик И. В. Курчатов. (Туғилган кунининг 80 йиллигига). 22.35 «Дунё воқеалари». 22.50 «Оркестр ижроси учун соло». Фильм-концерт премьераси. 23.25 «Спорт ҳафталиги».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Бригадир Гисевнинг учинчи тайми». Меҳнатни ташкил этишнинг бригада системасини жорий этиш масалалари ҳақида. Кўрсатувда КПСС Калуга область комитетининг биринчи секретари А. А. Кандренков иштирок этади. 19.20 Илмий-оммабоп фильм. 19.30 В. А. Гранаткин хотираси учун футбол бўйича халқаро ўсмирлар турнири. ЧССР—ГФР терма командалари. Танаффус пайтида (20.10) — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 21.05 Бутунроссия конкурсининг дипломанти А. Акулина чалади (домра). 21.30 «Время». 22.05 «Муқаддима». Бадиий фильм.

Узбекистон телевидениесининг программаси

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Нуқта ва вергул саргузаштлари». Мультфильм. 18.20 «Пионерлар мамлакатида». 18.50 «Ҳамиша ижодий изланишда». «Тошкент оқшоми» — «Вечерний Ташкент» газеталарининг 5000-сони нашрдан чиқишига. 19.20 «Ноз-неъмат бунёдкори». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Қўшиқнавис шоирлар». П. Мўмин. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қўшиқнавис шоирлар». П. Мўмин (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 «Олий мақсад сари». Бадиий фильм. 1-серия. 23.30 Янгиликлар.

13 ЯНВАРЬ — ПАЙШАНБА
Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Қўшиқ агар дарё каби ўйноқлаб оқса». Фильм-концерт премьераси. 18.30 Мультфильмлар. 18.45 «Миллионлар ленинча университети». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Бағишлов». Фильм-концерт. 20.00 «ДЎСТЛИГИМИЗ ҚУДРАТИ». Кўрсатувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Қ. Камолов, КПСС Москва шаҳар Дзержинский район комитетининг биринчи секретари Н. Г. Комаров иштирок этадилар. Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов олиб боради. 20.25 «Отларни кечувда алмаштирмайдилар. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Америка ерининг мағзи». Телевизион ҳужжатли фильм. Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. С. Зорин олиб боради. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 Балет артистларининг концерти.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар 18.50 «Қишлоқ янгиликлари». 19.50 «Фан ва техника». Киножурнал. 20.00 Волейбол бўйича кубок эгаларининг кубоги. Хотин-қизлар. «Медин» (Одесса) — «Динамо» (Берлин). 20.30 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 СССР халқ артисти Н. Манойло украин қўшиқлари ва романсларини ижро этади. Харьковдан олиб кўрсатилади. 21.00 «Доктор Ҳадича» Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Сен ҳақингда». Телевизион бадиий фильм премьераси.

Узбекистон телевидениесининг программалари

I

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Интернационал дўстлик клуби». 18.50 «Эврика» Кинокўрсатув. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Чорвачилик —зарбдор фронт». 20.00 Москва. «ДЎСТЛИГИМИЗ ҚУДРАТИ». Кўрсатувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Қ. Камолов. КПСС Москва шаҳар Дзержинский район комитетининг биринчи секретари Н. Г. Комаров иштирок этади. Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов олиб боради. 20.25 Кинолавҳа. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Олий мақсад сари». Бадиий фильм. 2-серия. 23.30 Тоғ чанғи спорти бўйича СССР кубоги. Чимёндан репортаж. 23.45 Янгиликлар.

II

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. 19.05 «Конкурс». Телефильм. 19.20 Абитуриентлар учун. Физика. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Немис тили. 20.50 «Шарқ ғалласи». Телефильм. 21.30 МТ II.

Октябрь район ошхоналар тресті коллективи трест директори Ў. С. Холиқовга онаси

Угилой ОЧИЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар 3-босмахона коллективи кекса матбаачи, меҳнат ветерани, ҳарф терувчи

Комил ОЛИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

БИР ШИНГИЛ ТАБАССУМ

Доғистон хандалари

— Мамат бува, ўғлингизни қари бир профессор йиқитибди!
— Бўлмаган гап! Қишлоқнинг мана-ман деган полвонларини йиқитган ўғлим, қари профессордан йиқилар эканми, бўлмаган гап!

* * *

Кўз доктори:
—Нимадан шикоят қиласиз, отахон?
— Кўзимнинг бир оз мазаси йўғроқ, ўғлим.
— Ҳм... Нима учун илгарироқ мурожаат қилмадингиз?
— Кампирим айбдор, доим «Ёш аёлларга кўп қарагандан кўзингиз оғриган» деб жавраганижавраган.

* * *

Чол: Хадича, тобим қочиб уч-тўрт кун ётиб қолдим, кўнгил сўраб кирмадинг ҳам.

Хадича кампир: Маҳалланинг қарияларидан уялдим, уйингизга кирганимни кўришса «Хадича кампир бева чолнинг уйида нима қилиб юрибди», деб гап қилишади.

А. ИСОМИДДИНОВ тайёрлаган.

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

ВИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП. Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02. бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат— 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар —32-29-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери —32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

12 ЯНВАРЬ, 1983 й. Р—07019. Газета Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2014. ИНДЕКС 64690.